

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος

Συνδρομή ἑτησία : Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἰνε ἑτησίαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6

31 Ἰανουαρίου 1882

ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΕΝ ΤΩΙ ΒΙΩΙ

[Ἐκ τῶν τοῦ Σμάιλς].

Ὀλίγον ἐν γένει ἐπιδρᾶ ἡ τύχη ἐπὶ τῶν μεγάλων ἀποτελεσμάτων τῆς ἀνθρωπίνης ἐνεργείας. Ἄν καὶ ἐπιτυχάνουσιν ἐνίοτε αἱ προπετεῖς ἐπιχειρήσεις, ἡ μόνη ἀσφαλὴς ὁδὸς εἶνε ἡ τῆς δραστηριότητος ἐργατικότητος καὶ ἐπιμελείας. Ὁ ζωγράφος Οὐίλσον εἶχε συνῆθειαν, πρὶν ἀποτελειώσῃ τὰς εἰκόνας του, ν' ἀπομακρυνθῇ ὀλίγον, ἀτενίζων πρὸς τὸ ἔργον, πλησιάζας δὲ ἔπειτα, ἀπετελείονεν ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν τὴν εἰκόνα, δοῦς αὐτῇ τὴν ἀπαιτουμένην ζωρότητα. Ἄλλ' ὁ θαρβυλλέος οὗτος τρόπος δι' ἐπιμόνου ἐργασίας μόνον ἀποκτᾶται, καὶ ὁ μὴ προπαρασκευασμένος τεχνίτης, ἐλπίζων δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου νὰ ἐπιτύχῃ, θέλει ἀπ' ἐναντίας καταστρέψῃ τὸ ἔργον του.

Ὁ καλὸς ἐργάτης διακρίνεται πάντοτε ἐπὶ προσοχῇ καὶ τελειότητι ἐν τῇ ἐργασίᾳ· καὶ οἱ ἄριστοι μεταξὺ τῶν τεχνιτῶν γνωρίζουσι τὴν ἀξίαν τῆς λεπτομεροῦς ἐργασίας. Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος ἐξηγῶν ποτὲ πρὸς ξένον πόσον εἶχε τελειοποιήσει ἀγαθὰ τι ἀπ' οὗτου εἶδεν ὁ ξένος αὐτὸ, εἰδείκνυε τὰ διάφορα μέρη, τὰ ὁποῖα εἶχε διορθώσει. — «Μικρὰ πράγματα εἶνε ταῦτα, εἶπεν ὁ ξένος, ἀπλὰ λεπτομέρειαι». — «Ἀληθῶς, ἀπῆντησεν ὁ γλύπτης, ἀλλ' ἐνθυμήθητι ὅτι αἱ λεπτομέρειαι ἐπιφέρουσι τὴν τελειότητα καὶ ἡ τελειότης δὲν εἶνε μικρὸν πρᾶγμα». Ἐπίσης λέγεται ὅτι ὁ ζωγράφος Νικόλαος Πουσσὶν, κανόνα διαγωγῆς εἶχε τὴν καλὴν ἐκτέλεσιν οἰουδήποτε ἔργου, καὶ ἐρωτηθεὶς ποτὲ τίνι τρόπῳ ἠδυνήθη νὰ ἀπολαύσῃ φήμης ἐν Ἰταλίᾳ, ὁ Πουσσὶν ἐμφοτικῶς ἀπήντησεν «Οὐδὲν ἀμελῶν».

Ἐπάρχουσιν ἀνακαλύψεις γενόμεναι δῆθεν τυχαίως, ἀλλὰ πράγματι ὀλίγιστον συνετέλεσεν ἡ τύχη εἰς τὰς ἐφευρέσεις ἐκείνας. Αἱ τυχαῖαι ἐφευρέσεις εἰσὶ μόνον τυχαῖαι περιστάσεις. εἰς ὧν ὠφελήθησαν εὐφυεῖς τινες ἄνθρωποι· ἡ πτώσις τοῦ μήλου ἐνώπιον τοῦ Νεύτωνος ἀναφέρεται πολλάκις ὡς ἀπόδειξις τῶν τυχαίων ἀνακαλύψεων· ἀλλ' ὁ Νεύτων πρὸ ἐτῶν ἤδη ἐμελέτα τὸ πρόβλημα τῆς πρὸς τὴν γῆν συνολικῆς τῶν σωμάτων (gravitation) καὶ ἀδιακόπως περὶ τούτου ἐσκέπτετο· ἡ δὲ τυχαία περιστάσις τῆς πτώσεως τοῦ μήλου ἐβοήθησε μόνον τὸν ἐξίσαιον νοῦν τοῦ ἀνδρός, ὅστις διὰ μιᾶς κατενόησε τοὺς θαυμαστὰς νόμους,

περὶ ὧν πρὸ τοσούτου ἤδη χρόνου ἐμψέριμα. Ὁμοίως συνετέλεσεν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δόκτορος Ὑούγκ λαμπρὰν ἀνακάλυψιν τῆς διαθλάσεως τῶν ἀκτίνων ἡ θεὰ διαυγῶν πομφολύγων σάπωνος. Ἄν καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες φαίνονται εἰς τὸ κοινὸν μεριμνῶντες μόνον περὶ μεγάλων ἀντικειμένων, οἱ ἀληθῶς εὐφυεῖς ἄνδρες, ὡς ὁ Νεύτων καὶ ὁ Ὑούγκ, ἐννοοῦσι τὴν ἀξίαν τῶν κοινοτάτων καὶ ἀπλουστάτων συμβάντων, διότι τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν συνίσταται ἐκ τῆς σοφῆς ἐρμηνείας ἐκείνων.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐξαρτᾶται, κατὰ μέγα μέρος, ἐκ τοῦ τρόπου τοῦ παρατηρεῖν, καὶ ῥωσικῆ τις παροιμία λέγει ὅτι· «ὁ μὴ παρατηρῶν διέρχεται τὸ δάσος καὶ ξύλα δὲν βλέπει». Ὁ νοῦς βλέπει ὅπως καὶ οἱ ὀφθαλμοί· ἐκεῖ δὲ ὅπου ἀπρόσεκτοι θεαταὶ οὐδὲν βλέπουσιν, οἱ προσεκτικῶς παρατηροῦντες ἀντιλαμβάνονται τῆς ἐννοίας τῶν φαινομένων, σημειοῦσι τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ὁμοιότητας καὶ ἀναγνωρίζουσι τὰς σχέσεις ἐκείνων πρὸς τὸ ἀντικείμενον τῶν σκέψεων αὐτῶν. Πολλοὶ πρὸ τοῦ Γαλιλέου εἶδον κρεμάμενον βάρος κινούμενον ἐξ ῥυθμῶς ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ἀλλ' ἐκεῖνος πρῶτος ἐνόησε τὴν ἀξίαν τοῦ φαινομένου. Ὁ κανδηλάπτης τῆς ἐν Πίσση μητροπόλεως, γεμίσας κανδήλαν τινὰ ἐλαίου, τὴν ἀφῆκε κινουμένην· ὁ δὲ Γαλιλέος, ὀκτοκαιδεκάετης νέος ὢν, παρατηρῶν μετὰ προσοχῆς τὴν κίνησιν, συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν κίνησιν ταύτην εἰς τὴν καταμέτρησιν τοῦ χρόνου. Πεντήκοντα ὅμως ἔτη διῆλθον πρὶν ἀποπερατωθῇ ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἐκκρεμοῦς (pendule), ἐφευρέσεις τοσοῦτον σπουδαία ὡς πρὸς τὴν καταμέτρησιν τοῦ χρόνου καὶ τοὺς ἀστρονομικοὺς ὑπολογισμοὺς, ὥστε δύναται νὰ θεωρηθῇ μοναδικὴ κατὰ τὸ εἶδος αὐτῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτου ὁ Γαλιλέος μαθὼν τυχαίως ὅτι Ὁλλανδὸς τις διαπτροποῖός προσέφερε τῷ κόμητι τοῦ Νάσσου ὄργανόν τι, δι' οὗ τὰ ἀπομεικρυσμένα ἀντικείμενα ἐφαίνοντο πλησίον, ἐσκέφη περὶ τῆς αἰτίας τοῦ φαινομένου καὶ ἐφευρε τὸ τηλεσκόπιον. Ἀδιάφορος ἀκρατῆς ἡ ἀπρόσεκτος νοῦς δὲν ἤθελε βεβαίως πραγματοποιήσῃ τοιαύτας ἐφευρέσεις.

Ἐν ᾧ ἐζήτει ὁ σὺρ Σαμουήλ Βράουν τὸν εὐωότερον τρόπον πρὸς κτίσιν γεφύρας, περιεπάτει πρῶτα τινὰ ἐν τῷ κήπῳ του, ὅτε εἶδε τὴν ὁδὸν φραγμένην διὰ λεπτῶν νημάτων ἀρχαῖνης· αὐθιγρὸν συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ μιμηθῇ τὸ ἀρχαῖον,

κατασκευάζων γέφυραν διά σιδηρούχων άλύσεων, και ούτως επεπόνησε τας κρεμαστας γεφυρας. Ο Ιάκωβος Ουάττ, σκεπτόμενος περί κατασκευής υδραγωγείου υπό τού άνίτου βείθρου του ποταμού Κλάιτ, επέτρεψε τού σκοπού, μιμηθείς διά σιδηρούχων σωλήνων τού οστρακον άστακού, τόν όποιον παρατήρησεν έν φ έγευματίζε. Πρώτος διδάσκαλος τού σιρ Ισαμπάστ-Βρουνελ, τού κατασκευάσαντος τόν υποβρύχιον δρόμον του Ταμέσως, υπήρξεν ο μικρός σκόληξ τών ξυλίνων πλοίων· ο μηχανικός παρατήρησε τού ζυθιον διατρυπών τού ξύλον, διά τής εύόπλου κεφαλής, εις διαφόρους διευθύνσεις μέχρι τής περατώσεως του έργου και άλειφον μετά ταύτα τόν θόλον και τά πλάγια διά είδους βερνικίου προς στερεώσιν αυτών· εφαρμόσας λοιπόν τήν εργασίαν ταύτην εις τήν κατασκευήν τής υπογείου οδού του Λονδίνου, ο Βρουνελ επραγματοποίησε τού άριστον τής μηχανικής τέχνης έργον.

Ο νοήμων παρατηρητής διδίδε άξιαν εις τά κατά τού φαινόμενον άσήμαντα γεγονότα· ή θέα φύκος πλέοντος παρά τώ πλοίω ήρκεσε τώ Κολόμβω, όπως καταδαμάσθ τήν στάσιν τών άπνηυηκότων ένεκα τής διαρκείας του πλου ναυτών, και όπως πείση αυτός ότι ο ποθούμενος Νέος Κόσμος ήτο πλοσίον. Ουδέν πρέπει νά άμελήσωμεν, διότι και τού μάλλον αδιάφορον συμβάν καλώς έννοούμενον δύναται νά χρησιμεύσθ· τίς ήδύνατο νά υποθέσθ ότι τά περίφημα «λευκά παράλια τής Άλβιωνος» εκτίσθησαν υπό μικροσκοπικών έντόμων τής αυτης φύσεως με τά πλουτίζοντα τήν θάλασσαν διά νήσων κοραλλιωτών! τίς δέ τοιαύτα παραδείγματα πρό οφθαλμών έχων, θέλει άμφισβητήσει τήν δύναμιν τών μικρών μέσων;

Η άκριβής παρατήρησις τών λεπτομερειών εξασφαλίζει τήν επιτυχίαν οίουδήποτε έργου ή επιχειρήσεως· ή δέ άνθρωπίνη σοφία σύγκειται εκ μικρών γεγονότων αποτελούντων πυραμίδα επιμελώς ιδρυθείσαν υπό πολλών γενεών ανθρώπων. Παλλά τοιαύτα άσήμαντα κατά τού φαινόμενον γεγονότα έγέγοντο βάσις πρακτικωτάτων αποτελεσμάτων. Είκοσι αιώνες παρήλθον μετά τήν ανακάλυψιν υπό του εκ Πέργης Άπολλωνίου τών κωνικών τομών, και πριν γίνωσιν αυται παραδεικται ως βάσις τής αστρονομικής επιστήμης, τής οδηγούσης τόν περιηγητήν επί άγνωστων θαλασσών και τής εγχαρακτούσης έν τώ ούρανω τήν άγούσαν προς τόν λιμένα οδόν. Και έν οι μαθηματικοί δέν είχαν κοπιήσει και σκεπθθ, κατά τού φαινόμενον πολλάκις εις μάτην, προς έφευρέσιν τών άφηρημένων σχέσεων μεταξύ γραμμών και επιφανειών, αι πλείτται τών μηχανικών έφευρέσεων ήμών δέν ήθελον πιθανώς υπάρξθ.

Ότε έφευρεν ο Φραγκλίνος τήν ταυτότητα του κερανού και του ηλεκτρισμού, έγλευσθη ή έφευρέσις και πολλοί ήρώτων· «Είς τί χρησιμεύει;» Άλλ' ο Φραγκλίνος απήντησεν· «Είς τί χρησι-

μεύει ο παίς; εις τού νά γίνθ άνήρ!» Επίσης οτε παρατήρησεν ο Γαλβάνης ότι ο πους του βατράχου συστέλλεται εις επαφήν μετά τών μεταλλών τινών έρχόμενος, ήτο άδύνατον νά υποθέσθ τις, ότι τούτοτον άσήμαντον συμβάν έμελλε νά επιφέρει μέγιστα αποτελέσματα. Και όμως τοιαύτη υπήρξεν ή άρχή του ηλεκτροικού τηλεγράφου του ένουνητος τας ήπειρους και ως δίκτυον καλύπτοντος τόν κόσμον. Η γεωλογική επιστήμη, ή άγούσα εις τήν ανακάλυψιν πλουσίων μεταλλείων επανεγκόντων τσαύτας βιομηχανικής ωφελείας, έγεννήθη εκ τεμαχίων λίθων και ορυκτών νοηδώνως έρμηνευθέντων.

Ο δέ γιγαντιαίος μηχανισμός ο τιθείς εις κίνησιν τά βιομηχανικά ήμων καταστήματα, τά άτμόπλοια και τούς σιδηροδρόμους, άρξεται τήν δύναμιν του εκ σταγόνων ζέοντος ύδατος, δηλαδή άτμού ίσοδυναμούντος προς δύναμιν εκατομμυρίων ίππων και καταβάλλοντος τά κύματα και τήν θύελλαν.

Η τέχνη του ωφελείσθαι εκ τών περιστάσεων και τών τυχαίων συμβάντων, εις μεγάλη τέχνη εξασφαλίζουσα ως επί τού πλείστον τήν επιτυχίαν· άλλ' ουδέποτε έλλειψαν αι περιστάσεις εις τούς βαθείαν άπόφασιν έχοντας, διότι μη παρουσιάζομένων εκείνων αυτοθελών, ούτοι τας προκαλοϋσιν. Άλλ' οι σπουδάζοντες μόνον έντός τών σχολείων, τών μουσείων και τών πολυτεχνείων σπανίως υπηρέτησαν σπουδαίως τήν επιστήμην και τήν τέχνην, οι δέ μεγάλοι έφευρεται ως επί τού πλείστον δέν έλαβον άρκούζουσαν εκπαίδευσιν· ή ανάγκη μάλλον ή ή άνεσις έγένησθ τήν έφευρετικήν δύναμιν, κάλλιστον δέ πάντων σχολείων εις ή δυστυχία. Τινές τών διασημοτέρων εργατών χονδρεϊδη μόνον εργαλεία είχαν· άλλά τά εργαλεία ουδέν προσθέτουσι τώ καλω έργατη, οστις χρίζει μόνον επιδεξιότητος και επιμονής. Παροιμιώδες μάλιστα καθίσταται τού γεγονός, ότι κακός εργατής ουδέποτε εύρίσκει καλά εργαλεία. Ο ζωγράφος Όπη, έρωτηθείς ποτέ όποιαν θαυμαστήν μέθοδον μετεχειρίζετο όπως μίξθ τά χρώματά του, απήντησθ· «Τά μιγνύω εις τόν εγκέφαλόν μου» τήν αυτην δέ μέθοδον πρέπει νά ακολουθήσθ πās εργατής θέλων νά επιτύχθ. Ο Φέργουσον μεταξύ άλλων θαυμασίων έργων κατασκεύασε ξυλινον ώρολόγιον ακριβέστατα δεικνύον τας ώρας, μόνον εργαλείον έχων μικρόν κονδυλομάχαιρον, οϊον δύναται νά έχθ ο τυχών· αληθώς όμως ο τυχών δέν δύναται νά παραβληθθ τώ Φέργουσον. Άγγειον ύδατος και δύο θερμόμετρα ήρκεσαν τώ χημικω Βλάκ όπως έφευρεθ τήν έσωτερικην θερμότητα· ο Νεύτων έποίησε γνωστήν εις τόν κόσμον τήν σύνθεσιν του φωτός και τήν άρχήν τών χρωμάτων μετεχειριζόμενος, προς ανακάλυψιν τών απορρήτων τούτων, πρίσμα, φακόν και φύλλον ναστοχάρτου. Ο Στόμπατ έμαθε τήν τέχνην του συνδυασμού τών χρωμάτων προ-

σεκτικώς παρατηρών τας πτέρυγας τών χρυσάλιδων, και πολλάκις έλεγεν ότι μόνος εκείνος ήδύνατο νά έννοήσθ όποιαν ευγνωμοσύνην ώφειλε τούς μικρούς εκείνους έντόμοις. Θύρα άποθήκης και τεμαχίον άνθρακος έχρησίμευσαν τώ Ουίλλη αντί πίνακος και χρωστήρων. Ο Μπέουιλ έμαθε τήν ίχνογραφίαν, ζωγραφίζων επί τών τοίχων τών οικιών του χωρίου, και ο Βενιαμίν Ουεστ ήναγκάσθ νά δανεισθθ τούς πρώτους χρωστήρας εκ τής ούρας τής γαλής. Ο Φέργουσον κατέτριβε τήν νύκτα εις τούς άγρούς, και έσχεδιάσε χάρτην του ούρανού διά κλιστικής έχούτης κόκκους τινάς επ' αυτης, ήν εκράτει τενωμένην μεταξύ του οφθαλμού του και τών άστέρων. Ο Φραγκλίνος επείκυσσε κατά πρώτον τήν ηλεκτρικην ύλην από τών νερών διά μέσου άετου κατασκευασμένου εκ δύο έν σχήματι σταυρού ξύλων και εκ μεταξωτου κονδυλίου. Ο Γίφορντ, βοηθός υποδηματοποιού, έγραφε τά πρώτα μαθηματικά προβλήματα του επί τεμαχίων δέρματος, και ο άστρονόμος Ριτεγγάους έσημείωσ τούς πρώτους περί εκλείψεων υπολογισμούς επί τής έχέτης του άρότρου αυτου.

Κοινότατα συμβάντα παρέχουσι τώ θέλοντι νά ωφεληθθ εξ αυτών μέσα αυτοβελτιώσεως· ο καθηγητής Λη, ξυλουργός τότε ών, εργάζετο εις διόρθωσιν ειδωλίων έν τή συναγωγή, οτε, εύρών εβραϊκήν βίβλον, εκυριεύθη υπό τής επιθυμίας νά άνγκνώσθ τού πρωτότυπον· ήγόρασεν εβραϊκήν γραμματικήν, ήρχεις σπουδάζων, και άρ' έαυτου εξέμαθε τήν γλώσσαν. Δικαίως έλεγεν ο Έδμόνδος Στών προς τόν δοϋκα του Άργάιλ έρωτώντα τίνι τρόπω κατώρθωσεν εκείνος, πτωχός κηπουρός ών, νά άναγκώσθ λατινιστί τά «Principia» του Νεύτωνος.—Άρκει νά γνωρίζθ τις τά εικοσιτέσσαρα γράμματα του άλφαβήτου όπως μάθθ ο,τι άλλο θέλθ. Τού πάν κατορθούται διά τής επιμελείας, τής επιμονής και τής καλής χρήσεως τών περιστάσεων.

Ο σιρ Βάλτερ Σκωτ ωφελείτο εξ άπασών τών περιστάσεων, ένίοτε δέ και τών δυσχερέστων συμβάντων. Έν φ ήτο εις τήν ύπηρεσίαν δικηγόρου τινός, έστάλη εις Σκωτίαν, όπου έσχετίσθ μετά τών απομεινάντων ήρώων του 1745, και ωφελήθ εκ τούτου όπως συνάζθ τήν ύλην πολλών εκ τών συγγραμμάτων αυτου. Χρηματίας ύστερον καταλυματίας ίππικου έν Έδιμβούργω επληρώθη ύπ ίππου τινός και έμεινε κληήρης επί τινά χρόνον· άλλ' ο νοϋς του εργάζετο και έν διαστήματι τριών ημερών συνείραψε τού πρώτον άσμα του «Lay of the last Minstrel», πρώτον αυτου εκτεταμένου και πρωτότυπου έργου. Ο σιρ Χούμφου Δαίβυ έποίησε τά πρώτα περί φυσικής επιστήμης πειράματα καθ' ήν εποχήν ήτο βοηθός φαρμακοποιού, και μόνον εργαλεία ειχε τά άγγειά του μαγειρείου και τας φιάλας του φαρμακείου. Έτυχεν όμως νά ναυαγήσθ Γαλλικόν πλοϊον, ούτι-

νος έρώθη ο ίατρος μετά τών χειρουργικών εργαλείων· μεταξύ τούτων υπήρχε παλαιά κλιστοσύριγγ, ήν προσέφερεν ο ίατρος τώ Δαίβυ· ούτος μετ' ευγνωμοσύνης έλαβε τού δώρον, και μετεχειρίσθ αυτú προς τελειοποίησιν πνευματικής μηχανής ήν κατασκεύαζε τότε, κατόπιν δέ μετέβαλε τού πολύτιμον εργαλείον εις άεραντίαν προς εξέταση τής φύσεως τής θερμότητος.

Κατά τόν αυτον τρόπον ο καθηγητής Φάραδαι, ο επιστημονικός διάδοχος του Δαίβυ, έποίησεν, έν φ εργάζετο ως βιβλιοδέτης, τά πρώτα περί ηλεκτρισμού πειράματα, μόνον όργανον έχων άχρηστούν τινά φιάλην άξιοπαρατήρητον δέ εις ότι ο Φάραδαι ώρμησε προς τήν σπουδήν τής χημείας άρ' ου ήκουσε τας επί του άντικειμένου τούτου όμιλίαις του Δαίβυ. Μέλος τι τής επιστημονικής ακαδημίας, παρατηρούν ποτέ ότι ο Φάραδαι άνεγίνωσκεν έν βίβλ επιστημονικόν περί ηλεκτρισμού βιβλίον, οπερ έμελλε νά δέσθ, και μαθών ότι ο νέος ειχε κλίσιν προς τά τοιαύτα, έδωκεν αυτω εισιτήριον προς άκρόσασιν τεσσάρων μαθημάτων του σιρ Χούμφου· ο Φάραδαι, λαθών σημειώσεις, τας έστειλε τώ καθηγητή, οστις έτι μάλλον έθαύμασε τήν επιστημονικην ακριβείαν αυτων, οτε έμαθε τήν ταπεινήν του νέου θέσιν· ούτος εξέφρασε τότε τήν επιθυμίαν νά γίνθ χημικός, και επιμένον κατώρθωσε νά λάβθ θέσιν βοηθού έν τή επιστημονική ακαδημία· μετά καιρόν δέ ο έξοχος βιβλιοδέτης διεδέχθ τόν ουχ ήττον έξοχον φαρμακοποιόν. Χαρακτηριστικαί του Δαίβυ εις αι ύπ' αυτου, οτε ήτο εικοσαετής νέος, έν τώ χαρτοφυλακίω έγγεγραμμένα σκέψεις. «Στεροϋμαι πλούτου, ισχύος και ευγενείας όπως προαδούσω εις τόν κόσμον, και όμως πέπεισμαι, ότι, έν έχω ζών, θέλω φανθ ωφέλιμος τή ανθρωπότητι και τούς φίλοις ώσάν εκ γενετής κατέχον πάντα τά πλεονεκτήματα ταύτα.» Ο Δαίβυ, ως και ο Φάραδαι, ήδύνατο νά άφιερώσθ πλουν τήν διανοητικήν δύναμιν του εις τήν πρακτικήν και πειραματικήν σπουδήν άντικειμένου τινός· οι τοιούτον προτέρημα έχοντες πραγματοποιούσι συνήθως, έστω και δι' απλής επιμελείας και σκέψης σπουδαιότατα αποτελέσματα. Ο Κόλεριτζ, περί του Δαίβυ όμιλών έλεγεν· «Ο νοϋς του τασούτον ελαστικός και ζωηρός εις, ωπτε διά μίαν καταλαμβάνει και αναλύει πών ζήτημα· έκαστον άντικείμενον λαμβάνει ζών, και κερποφόροι σκέψεις άνκρύνονται ως χλόη καθ' έκαστον βήμα του Δαίβυ.»

Άρ' έτέρου δέ ο Δαίβυ έλεγε περί του Κόλεριτζ, οϋτινος έθαύμαζε τήν εύφυϊαν. «Εξαισίαν διάνοιαν, έλευθεράς ιδέας και ευαίσθητον καρδίαν έχων, ο Κόλεριτζ, θέλει δυστυχώς γίνθ θύμα τής άταξίας και τής ελλείψεως ακριβείας αυτου.»

Ο διάσημος Κουβίερς ήτο ακριβέστατος και προσεκτικώτατος παρατηρητής· εκ παιδικής ηλικίας ησθάνθη τάσιν προς τήν φυσικήν ιστορίαν,

τησεν ἢ νεανίης ἀνεχώρησε φαιδρὸς ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἔμελλε νὰ σᾶς ἐπανεύρη εἰς τὸν οὐρανόν.

— Δὲν ὠμίλει ποτὲ μετὰ πικρίας περὶ ἐμοῦ;

— Ἄπ' ἐναντίας ὠμίλει μετὰ λατρείας, μετ' ἐνθουσιασμοῦ.

— Δὲν κατηράσθη ποτὲ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀφῆκα αὐτόν;

— Ἄπ' ἐναντίας, ἐσκίρτα ὑπὸ ὑπερηφανείας, ὁσάκις ἀνεμνήσθητο τῶν ἐνδόξων κατορθωμάτων σας. Καίτοι δὲ δὲν ὑπῆρχετε πλέον δι' αὐτόν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰς ὕμᾶς ὅπως πάντοτε περιστρέφοντο αἱ σκέψεις αὐτοῦ. Ἐθρῆναι πάντοτε τὸν θάνατόν σας καὶ ὅμως ἔζη μόνον διὰ νὰ σᾶς ἐνθυμῆται. Ἀποθνήσκων δέ μοι ἔδωκε τὰς ἐπιστολάς σας ὡς τὸ τιμαλφέστερον ἀντικείμενον, ὅπερ εἶχε νὰ μοι ἀφήσῃ. Ἰδοὺ αἱ ἐπιστολαὶ αὐταί, εἶπεν ἡ Ἐλένη σύρουτα αὐτάς ἐκ βελουδίνου σάκου καὶ ἐγγχειρίζουσα αὐτάς τῷ Βερνάρδῳ ἢ ἀνάγνωσις αὐτῶν με ἔκαμε νὰ γνωρίσω καὶ ν' ἀγαπήσω τὴν Γαλλίαν. Ὅσάκις εἶδον τὸν πατέρα σας βρέχοντα αὐτάς διὰ τῶν δακρύων καὶ διὰ τῶν φιλημάτων του!

— Δεσποινίς, τῇ εἶπε συγκινημένος ὁ Βερνάρδος· σεῖς, ἥτις ἐβοηθήσατε τὸν πατέρα κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου, σεῖς, βοηθεῖτε νῦν καὶ τὸν υἱὸν ὅπως ζῆσῃ ἔσται λοιπὸν καὶ πάλιν εὐλογημένη.

Ἐπανῆλθον εἰς τὸ μέγαρον σιωπηλότεροι παρ' ὅσον ἀνεχώρησαν· ὁ δὲ μαρκήσιος, καὶ τοι ὑπὸ τὴν ἐπιροὴν τοῦ τρομεροῦ ὄνειρου τῆς νυκτὸς εὐρισκόμενος, ἐδέχθη φιλοφρόνως τὸν Βερνάρδον, ὅστις δὲν ἠδυνήθη ν' ἀποφύγῃ καὶ πάλιν τοῦ νὰ προγευματίσῃ μετ' αὐτῶν καὶ ἐλάθῃ μετὰ τὸ μαρκησίον καὶ τῆς θυγατρὸς του. Ἄλλ' ὁ μαρκήσιος μὴ εὐρισκόμενος νῦν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς κυρίας Βωμπέρ, ἦτο πολὺ εὐχάριστος ἂν δὲ ἐνίοτε ἀπερισκεψία τις διέφευγεν αὐτόν, τοῦτο ἐγένετο τοσοῦτον ἀφελῶς, τοσοῦτον εἰλικρινῶς, ὥστε δὲν ἀπῆρσεν εἰς τὸν φύσει εἰλικρινῆ καὶ ἀνυπόκριτον χαρικτήρα τοῦ Βερνάρδου. Μετὰ τὸ πρόγευμα ἡ ἡμέρα παρήλθε τερπνὴ καὶ εὐχάριστος ὡς ὄνειρον, ὁ δὲ Βερνάρδος καίτοι ὢν πάντοτε ἔτοιμος ν' ἀναχωρήσῃ δὲν ἀνεχώρει ὅμως, διότι πάντοτε νέον τι ἐπεισώδιον ἐμπόδιζεν αὐτόν. Ἐφυλλομέτρησε λοιπὸν μετὰ τῆς Ἐλένης διάφορα λευκώματα, ἐνδιέτριψε μετὰ τοῦ μαρκησίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ σφαιριστηρίου, ἐξῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς περίπατον ἐπὶ ἀνοικτῆς ἀμάξης, ἐπεσκέφθη τὰ ἵπποστάσια καὶ ὠμίλησε περὶ ἵππων μετὰ τοῦ γηραιοῦ εὐπατρίδου, ὅστις ἠγάπα αὐτοὺς καὶ ἤξιον ὅτι ἦτο εἰδήμων. Μετὰ μεσημβρίαν τέλος, ἦλθεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἥτις ἀνέπτυξεν ὅλας αὐτῆς τὰς κολακείας καὶ ὄλην τὴν χάριν τοῦ πνεύματός της· ὅθεν τὸ γέφυμα ὑπῆρξε σχεδὸν εὐθυμον καὶ τὴν ἐσπέραν, πλησίον τῆς ἐστίας, ὁ Βερνάρδος ἐλατμόνησε καὶ πάλιν ἐαυτὸν ἀφηγούμενος μάχας καὶ ἐκστρατείας. Ἐν

ἐνὶ λόγῳ, ὅτε ἐστήκανε μεσονύκτιον, θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ μαρκησίου, ἀπεσύρθη εἰς τὰ δωμάτια του, ἀπόφραξιν ἔχων ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον· τοῦτο ὅμως δὲν ἐμπόδισεν αὐτόν τοῦ νὰ καπνίσῃ ἓν σιγάρον, νὰ κοιμηθῇ καὶ νὰ ἴδῃ καθ' ὕπνον εὐχάριστα ὄνειρα.

Ἐν τούτοις τί ἐγένετο ὁ νεκρὸς βαρῶνος; Τὴν ἐσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἡ βαρωνίς ἡ ἐμποδίσασα τὴν προῖκν τὸν υἱὸν της νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸ μέγαρον, ἐκάλεσεν αὐτόν εἰς τὸ δωμάτιόν της.

— Ῥαούλ, τῷ εἶπε· μὲ ἀγαπᾷς;

— Τί ἐρώτησις! μῆτέρ μου, ἀπήντησεν ὁ νεανίας.

— Εἶσαι ψυχῇ τε καὶ σώματι ἀφωσιωμένος εἰς ἐμέ;

— Καὶ μήπως ἀμφέβηκλος ποτὲ περὶ τούτου;

— Ἐὰν σπουδαῖοι λόγοι ἀφορῶντες ἐμέ, σὲ ἠνάγκαζον ν' ἀναχωρήσῃς εἰς Παρισίους;

— Ὅα ἀναχωρήσω.

— Ἀμέσως;

— Εἶμαι ἤδη ἔτοιμος.

— Χωρὶς νὰ χάσῃς οὔτε μίαν ὥραν;

— Ἀναχωρῶ, ἀπήντησεν ὁ Ῥαούλ λαμβάνων τὸν πῖλόν του.

— Πολὺ καλὰ, εἶπεν ἡ κυρία Βωμπέρ, ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ περιέχει τὰς ὀδηγίας μου, ἀλλὰ δὲν θ' ἀνοίξῃς αὐτὴν εἰ μὴ ὅταν φθάσῃς εἰς Παρισίους. Μετὰ δύο ὥρας ἡ ταχυδρομικὴ ἀμάξα ἡ ἀγούσα εἰς Βορνῶ, μέλλει νὰ διέλθῃ διὰ Poitier ἰδοὺ χρήματα ἐναγκαλισθῆτε με καὶ ἀναχωρήσον.

— Πῶς! χωρὶς ν' ἀποχαιρετήσω τὸν μαρκήσιον καὶ χωρὶς νὰ προσφέρω τὸ σέβας μου εἰς τὴν θυγατέρα του; ἠρώτησε διττάζων ὁ Ῥαούλ.

— Περὶ τούτου ἔσο ἤσυχος, εἶπεν ἡ βαρωνίς, διαβιβάσω ἐγὼ τοὺς ἀποχαιρετισμούς σου.

— Ἐν τούτοις; . . .

— Ῥαούλ, μὲ ἀγαπᾷς;

— Τί θὰ ὑποθέσωσιν . . .

— Εἶσαι ἀφωσιωμένος εἰς ἐμέ;

— Μῆτέρ μου, ἔφυγον ἤδη.

Καὶ τρεῖς ὥρας μετὰ ταῦτα ὁ κύριος Βωμπέρ ἐφῆρετο ταχέως ἐπὶ ταχυδρομικῆς ἀμάξης εἰς Παρισίους, ὀλιγώτερον περίεργος καὶ ὀλιγώτερον στενοχωρημένος παρ' ὅσον δύναται τις νὰ φαντασθῇ, πεπεισμένος δέ, ὅτι ἡ μήτηρ του ἔπεμπεν αὐτόν εἰς Παρισίους μόνον καὶ μόνον ὅπως ἀγοράσῃ τὰ γαμήλια δῶρά του· ἀλλὰ μόλις φθάσας, ἤνοιξε τὴν ἐπιστολὴν τὴν περιελείουσιν τὰς ὀδηγίας τῆς βαρωνίδος καὶ ἀνέγνωσε τὰ ἑξῆς·

«Διασκεδάσον, ἰδὲ τὸν κόσμον, ἀλλὰ πρόσεχε μὴ συνάψῃς σχέσεις εἰ μὴ πρὸς ἀνθρώπους τῆς τάξεώς σου καὶ μὴ καταβιβάσῃς ἐαυτὸν οὐδέποτε καὶ δι' οὐδένα λόγον. Πρόσεχε τὴν νεότητά σου, μὴ σκερθῇς νὰ ἐπανέλθῃς εἰ μὴ μόνον ὅταν σε καλέσω ἐγὼ καὶ ἐπαναπαύου εἰς ἐμέ περὶ τῆς εὐδαιμονίας σου».

— Ὁ Ραούλ οὔτε ἐνόησε τίποτε ἐκ τούτων, οὔτε ἐζήτησε νὰ ἐνοήσῃ, ἀλλὰ τὴν ἐπαύριον σοβαρὸς, ἀπαθὴς καὶ ἐπιτετηθευμένος ἐβάδιζεν ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν ὁδῶν τῶν Παρισίων, οὗς πρῶτον ἤδη ἐπεσκέπτετο, τὸσον ὀλίγον περίεργος νὰ ἴδῃ καὶ νὰ περιεργασθῇ τὰ μυρία περὶ αὐτὸν ἀντικείμενα ὡς εἰ περιεπάτει ἐπὶ τῶν γαιῶν του.

*Ἔπειτα συνέχισεν.

ΑΡΧΙΕΡΗΘ Γ. ΠΑΡΗΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ.

ΚΥΝΗΓΙΟΝ ΛΥΚΩΝ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑ

Τὸ παρελθὸν ἔτος συνεστήθη ὑπὸ τινος τῶν φίλων μου εἰς μέγαν τινὰ ἄρχοντα ῥώσσον, τὸν κόμητα Kostietkine, ὅστις εἶχε μεταβῆ εἰς Παρισίους χάριν διασκεδάσεως.

Ἡ περίεργος τῶν περιπάτων ἡμῶν ὄψις τῷ ἤρσκει καθ' ὑπερβολὴν. Τὸ κράμα τῶν παντοίων ἐκείνων προσώπων καὶ χαρακτήρων, τὸ ἀεικίνητον ἐκεῖνο πλῆθος τὸ ἀείποτε πολυπράγμον καὶ θορυβῶδες, τὸν παρέσυρεν ἐν τῷ στροβίλῳ αὐτοῦ, διαθερμάναν μέχρι ζέσεως τὴν ψυχὴν του, ἥτις μέχρι πρὸ μικροῦ ἦν πεπηγυῖα ὑπὸ τοῦ θανατηφόρου ψύχους τῆς Ῥωσσίας.

Ἐπειδὴ ἔμελλε μετ' ὀλίγον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰς γαίας του, ἠρώτησα αὐτόν διὰ ποῖαν αἰτίαν ἀπῆρξατο τὸσον ταχέως.

— Μάθετε, φίλτατε, μοι εἶπεν, ὅτι ἡ μεγαλειότηρ μάστιξ, ἥτις ἐξολοθρεύει τὰ κτήματα ἡμῶν δὲν εἶνε, ὡς νομίζετε ἴσως, τὸ ψύχος, ἡ χιὼν, καὶ ὁ πάγος. Ὁ φοβερώτερος ἐχθρὸς καθ' οὐδ' ὀφείλομεν νὰ παλαίσωμεν εἶνε ὁ λύκος! Ὁ λύκος εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Ῥωσσίας, οὐμόνον κατὰ τὰ βόρεια τῆς αυτοκρατορικῆς μέρη, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ἀπείρους ἐκτάσεις, αἵτινες συνορεύουσιν αὐτὴν πρὸς τὴν Ἀνατολήν, εἶνε ζῶον ἐν γένει ἐκτάκτου παραστήματος, καὶ δυνάμεως καὶ ὠμότητος ἀσυνήθους. Πρὸ ὀλίγου ἔλαθον ἐπιστολὴν παρὰ τινος τῶν γειτόνων μου, δι' ἧς μὲ πληροφοροῦσε ὅτι ἀγέλαια τοιοῦτον σαρκωδῶρων θηρίων ἐθεάθησαν πανταχόθεν. Διοργανίζεται ἐπομένως μεγάλη κατ' αὐτῶν ἐπίθεσις, εἰς τὴν ἐπεθύμουν νὰ παρευρεθῶ. Αἱ τέρψεις ἐν ταῖς ἡμετέραις χώραις εἰσὶ σπάνιαι, ἐφ' ᾧ καὶ δὲν θὰ ἀφήσω νὰ παρήλθῃ τοσοῦτον ἐνδιαφέρουσα εὐκαιρία.

— Ἡξέσω τὰς κυνηγεσίας σας κατὰ τῶν λύκων, τῷ ἀπεκρίθη. Εἰσέρχασθε ἀνὰ τέσσαρες ἐντὸς ἐκκληθῆρου, ὁπισθεν τοῦ ὁποῦ προσθέτετε πρόβατον. Τὸ πρόβατον σφύρομενον ὑπὸ τῆς ἀμάξης ἐκπέμπει λυπηρὰ βελάσματα, εἰς τὸ ἀκουσθῆναι τῶν ὁποίων οἱ λύκοι συρρέουσι πανταχόθεν. Ἄμα οὗτοι προσεγγίσουσιν πυροβολεῖτε κατ' αὐτῶν φεύγοντες δι' ὅλης τῆς ταχύτητος τῶν ἵππων σας. Συμβαίνει πολλάκις οἱ ἵπποι νὰ μὴ εἶναι τὸσον ταχεῖς, καὶ ἐν τῇ περιπτώσει αὐτῇ οἱ λύκοι διὰ τῆς ὑπερτέρας ὠκύτητος αὐτῶν φθάνουσι καὶ πολιορκουσι τὸ ἐκκληθρον. Τότε τετέλεσται. Τὸ πρόβατον οἱ ἵπποι τὸ ἐκκληθρον καὶ πολλάκις καὶ αὐτοὶ οἱ κυνηγοὶ γίνονται βορὰ

τῶν πειναλέων λύκων. Καὶ ταῦτα πάντα ὅπως φρονεῦσατε δύο δωδεκάδας λύκων!

Εἰς ταῦτα ὁ κόμης Kostietkine, ἀρθρώσας σκωπτικὸν τι ἐπιφώνημα, ἀνέκραξεν:

— Σεῖς οἱ Παρισίνοι εἰσθε πάντοτε οἱ αὐτοὶ εἰσθε οἱ πνευματωδέστεροι ἄνθρωποι τῆς ὑψηλίου, τὸ ὁμολογῶ, καὶ ὅμως εἰσθε μοναδικῶς εὐπιστοί. Ἄρκει ἐφημεριδογράφος τις, ἡ μυθιστοριογράφος, μὴ ἔχοντες ἄλλας εἰδήσεις πρὸς ἀντιγραφὴν, νὰ σᾶς διηγηθῶσι μετὰ σοβαρότητος πάντα τὰ ἀνυπόκριτα πράγματα, αἵτινα διέρχονται διὰ τῆς κεφαλῆς των, ὅπως τὰ πιστεύσατε ὡς ἱστορικὰ γεγονότα. Ἡ κατὰ τῶν λύκων κυνηγεσία ἡμῶν εἶνε ἄλλως πως πρωτότυπος. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι οὐδένα παρουσιάζει κίνδυνον, ἀλλ' ἄφ' ἑτέρου εἶνε μοναδικὸν θέαμα, ὅπερ ἐνθυμεῖται τις πάντοτε ὁσάκις κητύλλῃ νὰ τὸ ἴδῃ ἀπαξ. Τὸ κυνήγιον αὐτὸ δὲν λαμβάνει χώραν εἰμὴ κατὰ τέσσαρα ἢ πέντε ἔτη.

— Διηγηθῆτέ μοι λοιπὸν τὰ περὶ αὐτοῦ.

— Ὅχι. Δὲν θὰ πιστεύσατε οὔτε λέξιν τὴν πέμπτην ἀναχωρῶ, ἐὰν θέλετε ἐλάτε μαζί μου, σᾶς προσκαλῶ . . .

Ἡρχισα νὰ γελῶ.

— Γελάτε ὅσον θέλετε, ἀλλ' ἔλθετε. Ὅα ἐπιστρέψατε ἐνταῦθα μετὰ δύο μῆνας.

Τὸ τοιοῦτον ἐξελάμβανον ἐγὼ ὡς ἀστείότητα, ἀλλ' ὁ κόμης δὲν τὸ ἐνόει τοιοουτοτρόπως. Μετεχειρίσθη πᾶν μέσον, ὅπως μὲ πείσῃ ν' ἀποφασίσω, τὰ δὲ πολυάριθμα αὐτοῦ κυνηγετικὰ διηγήματα ἀφύπνισαν αἴφνης ἐν ἐμοὶ ἀρχαῖον οἰστρον κυνηγοῦ, ὅστις εἶχεν ἐντελῶς κοπάσει πρὸ πολλοῦ.

Ἄγνοῶ πῶς τοῦτο ἐγένετο, ἀλλ' εἶνε βέβαιον ὅτι ἐπὶ τέλους παρεδέχθην.

Τὴν ἐπομένην πέμπτην ἐπέβημεν ἐντὸς ἀμαξοστοιχίας, τοποθετηθέντες δίκην δεμάτων, πεπληρωμένοι φυσιογγίων καὶ καραβιῶν ἐκ τοῦ ἐργασίου Devisme καὶ διευθυνόμενοι εἰς Ῥωσίαν.

Αἱ γαίαι τοῦ Kostietkine ἔκειντο ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Σιβηρίας ἐν τῷ κυβερνεῖῳ τοῦ Simbirsk οὐ μακρὰν τῆς Σταυροπόλεως.

Ἡ ὑποδοχὴ ὑπῆρξε θερμὴ, καίτοι ἐπεκράτει ὑπερβολικὸν ψύχος. Ἐρθάνομεν ἐγκαίρως. Οἱ τῶν πέριξ ἰδιοκτῆται ἦσαν ἤδη ἀπὸ τῆς προτεραιᾶς συνηθροισμένοι, καὶ ἔπινον ἀφθόνως τὸν καμπανίτην περιμένοντες τὴν ἀφίξιν ἡμῶν.

Μετέβημεν νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ μέρος, ἐνθα ἔμελλε νὰ γείνη ἡ τόσον ἐπιθυμητὴ κυνηγεσία, ἡ κατὰ τῶν λύκων ἐφοδος.

Τὸ μέρος τοῦτο ἦτον ἀπέραντος πεδιάς πεπηγυῖα, ἥτις πρὸς νότον ἠρπάζετο ἐν τῇ οὐλίχῃ, μόλις δὲ ἐφάνιντο ἀπωτέρω δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ κατοικίαι τινὲς χωρικῶν. Πρὸς βορᾶν ἐξετείνετο δάσος ἐλατῶν, ὧν οἱ κορμοὶ καὶ οἱ χαμηλότεροι κλάδοι, μὴ ὄντες χιονοσκεπεῖς, ἐφάνιντο μελανοὶ ἐπὶ τοῦ ὄχρου τάπητος.

Εἰς τὸ κέντρον τῆς πεδιάδος ὑπῆρχεν ἀλλόκοτος τις οἰκοδομή, εἰδὸς τι πύργου, σχήματος στρογγύλου, κατεσκευασμένη ἐκ χιόνος.

Τοῦ πύργου τούτου, ὅστις ἦν ἀρκούντως χαμηλός, ὑπερέκειτο στέγη ἐκ σανίδων, ἥτις προεφύλαττε τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ κατὰ τῆς βροχῆς. Ἄλλ' ἡ στέγη αὕτη δὲν ἐστηρίζετο ἀμέσως ἐπὶ τῶν χιονωδῶν τοίχων, ἀλλ' ἐπὶ δοκῶν ὀρθῶν, αἵτινες ἀφῆνον ἐν τῷ μεταξὺ κενὸν διάστημα τριῶν ποδῶν ὕψους περίπου.

Εἰσήλομεν ἐντὸς τοῦ πύργου διὰ κλίμακος. Ἐσωτερικῶς ὁ πύργος ἔφερε σανίδωμα, ὅπερ ἐκαλύπτετο ὑπὸ προβατίνων δερμάτων. Δεκάς ἐδρῶν καὶ μεγάλη τράπεζα ἀπετέλουν τὰ ἐπιπλά αὐτοῦ.

Τέλος ὑπῆρχε μικρὸν τι κανόνιον χάλκινον, στρέφον τὸ στόμιόν του ἐπὶ μιᾶς τῶν προσόψεων τοῦ πύργου, καὶ στηριζόμενον ἐπὶ ὑποστηρίγματα ναυτικῶν.

Τὸ ἀλλόκοτον τῶν προετοιμασιῶν τούτων τοσοῦτον μὲ ἐξέπληττεν, ὥστε ἐπανειλημμένως ἀπηύθυνα πρὸς τὸν Kostietkine ἐρωτήσεις. Εἰς οὐδεμίαν ὁμῶς δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπαντήσῃ, εὐχαριστούμενος εἰς τὸ νὰ γελᾷ σαρδόνιον, ὡς ἐπραττεν ἐπὶ τῆς πλατείας ἐν Παρισίοις.

Ἐπανήλομεν εἰς τὴν ἑπαυλιν καὶ ἐνησυχώθημεν εἰς τὰς προετοιμασίας ἡμῶν. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν διετάχθη νὰ φέρῃ μεθ' αὐτοῦ δύο καραβίνας καὶ ἑκατὸν φυσίγγια. Πᾶν ὅ, τι δὲ συνείχετο πρὸς τὴν εὐζωίαν ἡμῶν, ἀφῆθη εἰς τὰς φροντίδας τῶν μουζίκων, οἵτινες μᾶς ἠκολούθουν ἐντὸς τεσσάρων ἐλκλήθρων.

Φθάσαντες εἰς τὸν πύργον ἐλύσαμεν πάραυτα τὰς ἀποσκευὰς ἡμῶν.

Ἡμεθα ἐν ὄλῳ δέκα κυνηγοί, ἥτοι εἶχομεν εἴκοσι καραβίνας καὶ χίλια φυσίγγια.

Οἱ μουζικοί ἔλυσαν καὶ αὐτοὶ τὰ ἄπερ ἔφερον δέρματα ἀρκτων, τεῖθοδῶν, πύραυνα, τέϊον, σάκχαριν, κρύα κρέατα, τροφὰς παντὸς εἶδους, κοινὰ καὶ καμπανίτην. Πάντα ταῦτα ἐτέθησαν ἐντὸς κοίλου, σχηματισθέντος εἰς τὸ κέντρον τοῦ σανιδώματος.

Τοὺς εἶδον ἐξάγοντας ἐκ τῶν ἐλκλήθρων αὐτῶν πυριτιδοβολὰς πρὸς γόμοισιν τοῦ μικροῦ κανονίου, καὶ σύροντας τρία ζωντανὰ πρόβατα ἔχοντα τὸ ρύγχος αὐτῶν δεδεμένον.

Τὰ πρόβατα ταῦτα, ἅπερ ἦσαν προωρισμένα νὰ χρῆσιμεύσασιν ὡς δέλεαρ, προσεδέθησαν στερεῶς ἐπὶ πασσάλων ἀφισταμένω ἐξ ἴσου καὶ μακρὰν τριῶν ἢ τεσσάρων μέτρων τοῦ πύργου.

Ἀποπερατωθειῶν τῶν προπαρασκευῶν τούτων, οἱ μουζικοί, ἐξαιρουμένων δύο, οἵτινες ἔμειναν νὰ μᾶς ὑπηρετήσωσι, ἐπέβησαν αὐθις τῶν ἐλκλήθρων τῶν, καὶ στρέψαντες τοὺς χαλινούς ἀπῆλθον ὀλοταχῶς πρὸς τὴν ἑπαυλιν.

Ἐμείναμεν μόνοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς πεδιάδος, δώδεκα ἄνθρωποι, περιμένοντες τὸν ἐχθρόν.

Ἐπὶ τῶν δέκα ἐδρῶν ἐτέθη κλῆρος. Ἐκαστος ἐτοποθετήθη, ἡρέμα καθεσθεὶς, καὶ κρατῶν ἐν ταῖς χερσὶ καραβίαν, πλησίον δὲ αὐτοῦ ἔχων δέσμην φυσιγγίων.

Σημεῖον δοθέντος, κατέβη εἰς τῶν μουζίκων, ἔλυσεν τὰ σχοινία, ἅτινα ἐσφιγγον τὸ ρύγχος τῶν τριῶν προβάτων, καὶ ἀναβὰς ταχέως τὴν κλίμακα, ἀνέστυρεν αὐτὴν ὀπισθὲν του.

Τὸ πρόβατον, ὅπερ εὐρίσκετο ἀπέναντί μου ἤρξατο βελάζον, τὰ δὲ λοιπὰ δὲν ἐβράδυναν νὰ τὸ μιμηθῶσιν.

— Προσοχῆ, λέγει ὁ Kostietkine, δι' ἰσχυρὰς φωνῆς, σκοπεύετε ἡσύχως χωρὶς νὰ βιασθῆτε, ἔχομεν τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας ἐνώπιόν μας. Ἐκάστη βολὴ ἄς ρίψῃ χαμαὶ καὶ ἐν θηρίον.

Τὸν παρετήρουν ὀλίγον ἐκπληκτος. Καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίαν τῆς δράσεως οὐδὲν ἄλλο ἐβλεπέ τις εἰμὴ τὴν λευκὴν πεδιάδα.

Ἄλλ' ἡ γαλήνη αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ.

Τὰ πρόβατα καταληφθέντα ὑπὸ τοῦ ψύχους ἤρχισαν βελάζοντα θρηνηδῶς.

Πάραυτα ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ δάσους τῶν ἐλατῶν ἐφάνη σκοτεινὴ τις κηλὶς.

Ἦτο λύκος!

Κατ' ἀρχὰς ἐφάνετο διευθυνόμενος εὐθέως κατὰ τοῦ πύργου, ἀλλ' εἶτα ἤλλαξε τακτικὴν, καὶ ἤρξατο διαγράφων μέγαν κύκλον, οὐτινος ἡμεῖς ἤμεθα τὸ κέντρον.

Βεβαίως ἦτον ἤδη εἰς ἀπόστασιν βολῆς, ἀλλ' ἡ σύστασις τοῦ Kostietkine ἦν παρούσα εἰς τὰ ὄτα ἡμῶν.

Ἄφνης καὶ ἄλλαι μελαναὶ κηλίδες ἐσῆξαν τὸν λευκὸν τάπητα. ἤρχισαμεν νὰ μετρώμεν ἕνα, δύο, τρεῖς, δέκα, εἴκοσι λύκους. Ὡς ὁ πρῶτος, ἤρχισαν νὰ χαράττωσι συγκεντρικούς κύκλους μετὰ τοῦ ἰδιάζοντος εἰς τὴν φυλὴν αὐτῶν βαδίσματος, ἥτοι μὲ ἐλαφρὸν κάλπασμα πηδηκτόν, μὲ τὴν κεφαλὴν καὶ οὐρὰν κάτω, μὲ τὰ ὄτα ἐμπρός, καὶ μὲ ὄμμα φλογερόν.

Μετὰ τούτους ἐφάνησαν καὶ ἄλλοι λύκοι, καὶ μετ' αὐτοὺς ἐπίσης ἄλλοι.

Ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ ἡ πεδιάς ἐπληρώθη ὑπὸ τῶν ἀπείρων αὐτῶν ἰχνῶν.

Οἱ ἐλθόντες πρῶτοι προσήγγιζον ὁρατῶς τὸν πύργον.

Τὸ στόμιον τῆς καραβίνας μου ἐκράτουν ἐπὶ ἐνὸς μεγάλου φοβεροῦ λύκου, ἐπιτηδειοτέρου τῶν λοιπῶν. Αὐτὸς δὲν διέγραφε κύκλους, ἀλλ' ἤρχετο πρὸς τὸν πύργον, πλὴν ἡ πορεία αὐτοῦ ἦν περιεσκεμμένη. Δὲν ἐβιάδιζε κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ἀλλ' ἐτέρπετο διαγράφων ἐλικοειδεῖς κινήσεις, ὧν ἐκάστη διακλάδωσις τὸν προσήγγιζε πρὸς τὸ πρόβατον, ὅπερ εὐρίσκετο ἀπέναντί μου.

Δὲν ἐτόλμων νὰ πυροβολήσω πρῶτος. Ἐροθούμην μήπως οἱ εὐγενεῖς βογιάροι ἤθελον εἰπεῖ:

— Ἰδέτε τοὺς θερμοκεφάλους τούτους Γάλ-

λους· δὲν δύνανται νὰ περιμένωσιν οὔτε ἐν δευτερόλεπτον.

Ἐδίσταζον ἔθην, ὅτε ὁ Kostietkine ἀνέκραξε: — Πρὸ πάντων, κύριοι, μὴ ἀφήσετε νὰ ἀρπάσωσι τὰ δέλεατα.

Οἱ λόγοι οὗτοι ὑπῆρχαν ἡ θανατηφόρος καταδίκη τοῦ μεγάλου λύκου.

Ἐπίεσα τὴν σφύραν. Ἐπεσεν.

Ἐροθούθη; Δὲν πιστεύω. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἀπειράθη νὰ ἀνορθωθῇ.

Πλὴν δὲν ἔλαβε καιρὸν.

Οἱ ἐγγῆς αὐτοῦ εὐρισκόμενοι λύκοι ἐρρίφθησαν ἐπ' αὐτοῦ ἀπλήστως, καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν καταβροχθίζωσιν. Ἦκούετο ἤδη τὸ κροτάλισμα τῶν σιαγόνων αὐτῶν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ὠρῶντο.

— Πυροβολήσατε κατὰ τῶν τρωγόντων, πρέπει νὰ βραδύνωμεν τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν, διέταξεν ὁ κόμης.

Καὶ ἐρρίψα καθὼς καὶ οἱ ἐκατέρωθεν ἐμοῦ δύο συναδέλφοι, δωδεκάδα πυροβολισμῶν.

Οὐδεμίαν βολὴν ἀπέτυχεν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα λύκους ἐκεῖνο ἐκτάδην ἀπέναντι τοῦ δέλεατός μου, ἐπὶ τῶν τριάκοντα δὲ αὐτῶν λύκων τριάκοντα στόματα πειναλέα, διημφισβήτησαν τὰς σάρκας τῶν.

Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ ἀπέναντι τῶν δύο ἐτέρων προβάτων.

Ἐκαστος εἶχε πράξει τὸ καθήκον του. Τὸ πρῶτον σαρκοβόρον θηρίον, ὅπερ εἶχε προσεγγίσει τὴν λείαν, κατέπεσε βληθὲν ὑπὸ θανατηφόρου μολύβδου. Οἱ ὀμόφυλοι του ἐρρίφθησαν ἐπ' αὐτοῦ, ἐρίζοντες τὴν πρῶτος νὰ καταβροχθίσῃ τὰς σάρκας τοῦ ἐκπνεύσαντος συντρόφου τῶν. Οἱ κυνηγοὶ εἶχον πυροβολήσει ἐπὶ τῆς σωρείας ταύτης, τρεῖς δὲ ὑπερμεγέθεις σωροὶ πτωμάτων εἶχον καλύψει τὴν πεδιάδα, ἐνῶ πληθὺς ταραχώδης, εἰς τρεῖς διηρημένη ἀγέλας, ἐβυθίζετο ἐν τῷ αἵματι μέχρι τῶν ὠτων.

Τὸ βδελυρὸν τοῦτο θέαμα δὲν ἦτο εἰμὴ τὸ προοίμιον σινηῆς φρικαλεωτέρας.

Ὁ Kostietkine, ὅστις μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἐπυροβόλει πρὸς τέρψιν μᾶλλον ἐκλέγων ἐν τῷ σωρῷ τῶν σαρκοβόρων, θυμὰ τι ἀξιοσημείωτον εἶτε ἕνεκα τοῦ παραστήματός του εἶτε ἕνεκα τοῦ χρώματος τοῦ δερματός του, καὶ ὅστις διέταξε νὰ παύσωμεν τὸ πῦρ ἐποίησε σημεῖόν τι εἰς τοὺς δύο μουζικούς.

Τότε τὸ μικρὸν χάλκινον τηλεβόλον διηκυθύνθη ἀλληλοδιαδόχως ἐπ' ἐκάστου τῶν σωρῶν τῶν λύκων, οἵτινες ἤριζον περὶ τὰ σώματα, καὶ διὰ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν ὠρυγμῶν ἐποίουν τρομερὸν θόρυβον.

Γαμίσθεν διὰ μυδροβόλων μέχρι τοῦ σομίου τὸ πυροβόλον ἐξεκένωθη δις ἐντὸς ἐκάστης ἀγέλης.

Εἶδέ τις τότε ὑψωθείσας ἀληθεῖς στήλας λύκων διασχισθέντων, τοὺς δὲ ἐπιζώντας καταβροχθίζοντας λυσσασθῶς τοὺς θανάτους.

Ἄπειρα σαρκοβόρα πτηνά, εἶχον ἐμφανισθῆ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ὀλέθρου, ἀλλ' οὐδὲν ἐτόλμα ἀκόμη νὰ πλκιάσῃ τὴν πειναλέαν ἀγέλην.

Πρὸς μεγάλην ἐκπληξίν μου ὁ Kostietkine κατέβη εἰς τὴν πεδιάδα διὰ τῆς κλίμακος, καὶ μετέβη ἡσύχως ἵνα λύσῃ τὸ ἀπέναντί μου εὐρισκόμενον πρόβατον. Ἐλαβε δὲ αὐτὸ ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ τὸ ἔφερεν ἐν τῷ πύργῳ, αὐτὸ ἔπραξε καὶ διὰ τὰ δύο ἄλλα, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐνοχληθῇ ὑπὸ τῶν λύκων κατὰ τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην.

Ἦψωσαν μόνον τὴν κεφαλὴν τινὰ ἐκ τῶν θηρίων φοβούμενα μήπως ἤθελον ἀποσπάσει τις ἀπ' αὐτῶν τὴν βορὰν, ἀμα δὲ ἐνοθάρρυνθέντα ἐπανήρξαντο ταχέως τὸ φρικώδες αὐτῶν δεῖπνον.

Ὁ Kostietkine εἶπε ἡμῖν τότε:

— Κύριοι, τὸ κυνήγιον ἐτελείωσε διὰ σήμερον. Πᾶν ὅ, τι ἠθέλαμεν ἤδη φρονεῖται ἔσεται διὰ τὰ σαρκοβόρα πτηνά. Δὲν πρέπει νὰ πράξωμεν τοῦτο. Δέουσι οἱ λύκοι νὰ τρώγῳνται μεταξύ τῶν!

Ἄλλως τε ἡ νύξ ἐπῆρχετο. Ὁ ὀρίζων τῆς πεδιάδος ἤφανίζετο ἐντὸς φαιῶς ὀμίχλης.

Ἐκ τῶν δέκα κυνηγῶν, οὓς περιεῖχεν ὁ πύργος, ἐξελέχθησαν δύο σκοποὶ ὅπως ἐπιβλέπωσι τοὺς λύκους. Ὀφείλον δὲ νὰ ἀντικαθίστανται κατὰ πᾶσαν ὥραν.

Οἱ μουζικοὶ παρεσκευάζον τὸ τέϊον! Ἡ τράπεζα ἐκαλύφθη ὑπὸ κρύων κρεάτων καὶ διαφόρων ἐδωδίσμων. ἤρχισαμεν τότε ἐξαιρετὸν δεῖπνον, ἐνθα ὁ καλὸς οἶνος ἐρρέεν ἀφειδίως.

Ἄλλ' ἐνῶ ἐξηκολούθει τὸ δεῖπνόν μας, οἱ λύκοι δὲν ἐνόουν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὸ ἑαυτῶν. Εἰς ἀπόστασιν δέκα κέντε μέτρων τοῦ πύργου ζοφερός κύκλος ἰχνογραφεῖτο ἐν τῇ νυκτὶ ἐπὶ τῆς λευκῆς χιόνος.

Πληθὺς ἐρυθρῶν πυρῶν, συσσωρευμένων ἀνὰ δύο ἀπετέλει ἐπὶ τοῦ μελανοῦ τούτου κύκλου φωτεινὸν στέφανον. Ὁ στέφανος οὗτος ἦσαν οἱ λαμπυρίζοντες ὀφθαλμοὶ τῶν λύκων, οἵτινες ἀνήσυχτοι ἐκ τοῦ ἡμετέρου πυρός καὶ θορύβου ἐρριπτον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν βλέμματα πρὸς ἡμᾶς.

Ἡ νύξ παρήλαε. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν ἐξετέλεσε ἐναλλάξ τὰ καθήκοντα τοῦ σκοποῦ. Οἱ δὲ ἄλλοι κεκλυμμένοι ἐντὸς δερμάτων ἀρκτων ὑπνωτῶν ὑπνον νήδυμον. Οὐδὲν ἐκτακτὸν συνέβη. Τὰ κόκκινα πυρὰ ἐσβέσθησαν βαθμηδὸν ἐν τῷ σκότει. Δὲν ἔμεινε δὲ περὶ τῶν πύργου εἰμὴ εἰδὸς τι μελανοῦ κύκλου ὀλίγον διαφανοῦς.

Ἡ ἡμέρα ἀνέτειλεν. Ὁ Kostietkine μᾶς ἐξύπνησεν.

— Τώρα, Κύριοι, μᾶς εἶπε, τὸ μεγαλειότερον μέρος τῆς ἐπιχειρήσεως ἡμῶν ἐξετελέσθη. Πρέπει νὰ τελειώσωμεν σήμερον μὲ τὰ ζῶα ταῦτα. Οὐδὲ εἰς λύκος ἐφαίνετο πλέον ἐπὶ τοῦ χιονώδους τάπητος.

Μόνον οἱ σκελετοὶ τῶν φονευθέντων τὴν προ-

τεραϊάν ζώων έσχυηάτιζον περίξ του πύργου τόν κύκλον έκείνον όν είδμεν τήν νύκτα.

Τά σαρκοδόρα πτηνά έρρίφθησαν επί των πτωμάτων τούτων και έρράμφιζον αυτά.

— Αύθιέντα είπεν είς των μουζίκων, άποτεινόμενος πρός τόν κόμην, πρέπει νά θέσωμεν τά δολώματα;

— Ναί υπαγε.

Ο δέ μουζίκος μετέβη, ώς τήν προτεραϊάν, ένξ δέση τά τρία πρόβατα είς τό αυτό μέρος.

Δέν έβράδυναν νά άρχίσωσι τά λυπηρά αύτών βελάσματα.

Έν τέταρτον τής ώρας παρήλθεν.

Είς λύκος έφάνη, κατόπι δύο, τρείς, κτλ. Η συνοδεία τής προηγούμενης ημέρας ήζατο.

Άλλ' ώς παρετήρησεν ήμίν ο Kostietkine, οί λύκοι ήσαν ήττον πολυάριθμοι.

Ο φόνος των λύκων έπανελήφθη. Αί των πτωμάτων σωρείαι έσχυματίσθησαν αύθις, τά δέ αίμοδόρα ταύτα θηρία έσχον τήν χαράν νά φάγωσι τούς νεκρούς των.

Η πένθιμος αύτη καταστροφή ήρξατο τρίς διαρκούσης τής ημέρας.

Ο κόμης, όστις είχε αναλάβει τήν διεύθυνσιν τής κυνηγεσίας μάς προέτεινε πρός τό έσπέρας νά έγκαταλείψωμεν τό στρατόπεδον ήμών και νά διευθυνθώμεν πεζή πρός τήν έπαυλιν, ή νά περιμείνωμεν τούς μουζίκους, ότινες ώφειλον νά έλθωσι τήν επαύριον τό πρωί νά μάς παραλάβωσι με τά έλκλήρα αύτών.

Είχομεν άφρονίαν τροφών, τέϊον, κονιάκ, πυρίτιδα, σφαίρας. Άπεφασίσκαμεν όθεν νά διεέλθωμεν είσέτι μίαν νύκτα έντός του πύργου.

Τήν επαύριον δύο έκ των δελεάτων έποποητήθησαν αύθις τό δέ τρίτον πρόβατον εύρέθη νεκρόν έκ του ψύχους.

Αί άπελπιστικά φωναί των δύο πρώτων προβάτων δέν κατώρθωσαν νά επισύρωσιν είμή δεκάδα τινά λύκων. Οί δυστυχείς ούτοι έξεπροσώπων μόνον τήν πολυάριθμον άγέλην, ήτις μάς έπλησίασε τήν πρώτην ημέραν.

Έκ των άμετρήτων έκείνων σαρκοδόρων θηρίων, ίδού πάν ό, τι άπελείφθη μετά διήμερον κυνήγιον.

— Βλέπετε τά ζώα ταύτα, μοί λέγει ο Kostietkine, έκαστον έξ αύτών έχει έντός τής κοιτίας του διακοσίους όμοίους του. Είσι τά μόνα έπιζώντα έκ τής άγέλης, και ήξεύρετε νύν διατί έπέμεινα όπως οί λύκοι φαγωθήσι μόνον υπό των λύκων.

— Ίδού, προσέθηκε καταβαλών δι' ενός πυροβολισμου ένα των δέκα έκείνων έπιζήσαντων λύκων, και βλέπων τόν γείτονα αυτού έπιπίπτοντα κατά του πληγέντος. Ίδού άκόμη είς των συντρόφων τρώγων τόν συνάδελφόν του. Αύτός θά κατεβράχθισε περί τούς τετρακοσίους.

Ολίγοι πυροβολισμοί άπήλλαξαν ήμάς των

λειψάνων τής άπαισίας άγέλης, καθ' ήν στιγμήν οί μακρόθεν άκούόμενοι ήχοι των κωδώνων άνήγγελλον ήμίν τήν προσέγγισιν των μουζίκων.

Ημην λίαν άνήσυχος ώς πρός τόν τρόπον, μεθ' ου ήθελεν άποχωρισθί άπ' έμοι ο φιλοξενών με φίλος.

Άλλ' άνεμνήσθην τής ρωσικής παροιμίας : «Δέχονται τόν άνθρωπον κατά τό φόρεμα τό όποϊον φέρει, και προπέμπουσιν αυτόν κατά τό πνεύμα όπερ ήθελεν επιδείξει».

Ο φίλος μου έφέρθη προς έμέ, ώς συνήθως πάντες οί διακεκριμένοι Ρώσοι—μετά λεπτής εύγενείας.—

— Έκάμαμεν καλόν κυνήγι μοί είπεν, όταν έχωριζόμεθα, πολύ καλόν μάλιστα, και ίδού άπηλλάχθημεν των λύκων επί τετραετίαν ή πενταετίαν.

[Έκ του γαλλικού]

Γ.

Ο βίος και αί έργασίαι

ΤΩΝ ΣΚΩΛΗΚΩΝ

[κατά τās παρατηρήσεις του Καρόλου Darwin].

Όταν ρήτωρ τις θέληνά παραρήση διά των ζωηροτέρων χρωμάτων τήν ανθρωπίνην ματαιότητα, άποκαλεί τότε τόν άνθρωπον «σκώληκα» συγκρίνων αυτόν, ώς αυτό δοκεί, προς τό ταπεινότερον και άθλιώτερον των ζώων. Και πράγματι ο μικρός σκώληξ, ο όφθαλμών έστερημένος, ο έντός τής γής όδούς όρύσσων και έκ γής τρεφόμενος ήδύνατο νά φανή είς επιπόλαιον παρατηρητήν ώς έν των άτελεστερών μελόν έν τή κλίμακι των ζώωντων. Ουδέν ήττον ο σκώληξ, ώς ο Darwin έν τω τελευταίω αύτου πρό μικρού ένδοθέντι συγκράματι άποδείκνυσιν, είναι είς των ακαμάτων έργατών έν τή αναπλάσει τής γήινης σφαίρας, είς των έπιτυχεστέρων σκαπνέων του πολιτισμου, συντελών ουχι μικρόν, ώς κατωτέρω θά ίδωμεν, είς καλλιεργίαν του εδάφους, και τέλος μία των μεγαλειτέρων άποδείξεων τής ισχύος του μικρού έν τω σύμπαντι.

Πρό πενήντα ήδη έτών έπέστησεν ο μέγας Άγγλος φυσιοδίφης τήν προσοχήν αύτου είς τόν βίον και τά έργα των σκωλήκων και έν έτει 1837 έπέδειξε τή έν Λονδίνο «γεωλογική εταιρίξ» βραχείαν έργασίαν, έν ή άπεδείκνυε ότι τό ανώτερον στρώμα του καρποφόρου εδάφους, είναι κατά μέγα μέρος έργον των σκωλήκων. Ο Darwin έδειξε τότε πώς τό στρώμα τούτων, διερχόμενον διά του σώματος των μικρών τούτων έντων, έλευθερούται των λίθων, ακαταπαύστως αναμίγνυται, θρύπτεται και άραιοϋται, ούτως ώστε οί σκώληκες είναι πρό άμνημονεύτων χρόνων οί πρόδρομοι του καλλιεργούντος χωρικού, οίς κατά μέγα μέρος όφείλεται ή ευφορία τής χέρσου γής και ή επέκτασις και δη ή ανάπτυξις του φυτικού βασιλείου, οίς σήμεραν ύπάρχει προς ώφέλειαν και χαράν των κατοίκων τής γής. Ο Darwin ώρμήθη έν

ταίς μελέταις αύτου έκ τής παρατηρήσεως, ότι στρώματα άργίλου, κονιάς, τετριμμένων άνθράκων και πλίνθων επί χέρσου πεδιάδος εύρισκόμενα καλύπτονται βαθμηδόν και έν μη κοινορτώδεσι μέρεσι υπό στρώματος μελανόχρωτος γής, όπερ γίνεται κατ' έτος παχύτερον και ούτω μετά μετá δεκαετηρίδας αί ύλαι αύται εύρίσκονται 6 μέχρι 12 έκαστοστομέτρων υπό τήν έπιφάνειαν τής γής. Η κατάπτωσης αύτη των έν τή έπιφάνεια τής γής έσπαρμένων σωμάτων είναι έργον των σκωλήκων, ότινες κατατιθέντες τά περιττώματα αύτων έν τή έπιφάνεια καλύπτουσι δι' αύτων τά έν αύτη εύρισκόμενα σώματα, έν ό ταυτοχρόνως τό ύπ' αύτων ύπονομευθέν έδαφος καταπίπτει εϋθός ως οί σκώληκες εκλίπωσι τά παλαιάς αύτων φωλεάς. Τη ένεργεία ταύτη των σκωλήκων, νέα γη φέρεται άδιαλείπτως είς τήν έπιφάνειαν και ή άγρόφιξ εύρίσκεται έν ανώω κινήσει και άνανεώσει προς μέγα ώφέλος των φυτών. Άλλ' έπειδή αί είδήσεις αύται και αί μετ' αύτων συνδεόμεναι παρατηρήσεις περί του σπουδαίου ρόλου των σκωλήκων έν τή τής φύσεως οικονομία, πολλαχού διημισθητήθησαν και πολλοί έναντίαν άπερήναντο γνώμην, έ Darwin έσχεν έκτοτε άδιαλείπτως ύπ' ύψει τήν ένεργείαν των σκωλήκων, και έν τή άγροτική αύτου επαύλει έν Down, ουχι μακράν του Λονδίνου, επί του ίδιου αύτου εδάφους, έποίησε διάφορα πειράματα, δεκαετηρίδας ώλας διαρκέσαντα, εξηρώνησε τό ποσόν τής υπό των σκωλήκων άνυψουμένης γής και επί τέλους εξήτασε τόν βίον αύτων τās σωματικές και πνευματικές αύτων ιδιότητας μετά τής αύτης φροντίδος και επιμελείας, μεθ' ής ο Lubbock, ως άλλοτε έν τή «Κλεισι» άνεκοινώσαμεν, έσπούδασε τās ιδιότητας των μυρμηκών. Η παρατήρησις των μικρών τούτων ζώων κατέστη τό προσφιλέστατον έργον του Darwin, και ως παρακατιόντες θά ίδωμεν, τυγχάνει άξίον τής προσοχής του μεγαλειτέρου των παρατηρητών πάσης έποχής.

Και έν Γερμανία έν τοίς νεωτάτοις χρόνοις άνεφάνησαν αξιόχρεα έργα περί των ιδιοτήτων και τής ένεργείας των σκωλήκων πραγματευόμενα, έξαιρέτου δέ μνείας άξιούνται τά συγγράμματα του Hoffmeister (1845) και του Hensen (1877) άτινα υπό του Darwin αύτου μετά θαυμασμου μνημονεύονται. Τω Darwin ένάπακετο ή διαφώτισις διαφόρων σκοτεινών σημείων, πρό πάντων δέ ή άνάγνώρισις τής γεωλογικής ένεργείας των σκωλήκων. Και ίνα διευκρινήση ακριβέστερον τās ιδιότητας αύτων, διετήρη έν τω δωμάτιω τής έργασίας έν ανθοδοχείω πεπληρωμένω διά καθύγρου γής πλίνθος σκωλήκων, ών τήν νυκτερινήν ένεργείαν ήσύχως παρατήρη. Και κατά πρώτον παρατήρησεν ότι τά ζώα ταύτα διατηρούσιν άυστηράν τάξιν έν τή έαυτών διαίτη, διότι άν και τά δοχεία ήσαν κεκαλυμμένα και έπομένως εύρίσκοντο έν ανώω σκότει, εξήρχοντο οί σκώλη-

κες, ως εί έφερον μεθ' έαυτων ώρολόγια, μόνον τήν νύκτα έκ τής φωλεάς αύτων. Έν ύπαίθρω τούτου είναι αναγκαίον ένεκα τής πληθούς των έχθρών, ότινες πρό πάντων κατά τήν νύκτα επιβουλεύουσι τήν ζωήν αύτων.

Έν γένει δέ είναι λίαν προσυλακτικά ζώα, ως τούτο έκ των εξής καταφαίνεται. Όταν θέλωσι νά διερευνήσωσι τά περί τήν όπήν τής φωλεάς των μέρη, άν π.χ. εύρίσκονται έν αύτοις κατεπτωκότα φύλλα, δέν εξάγουσιν έκ τής όπής είμή τό πρόσθεν μέρος του εκυτών σώματος, τό δέ όπισθεν άφίουσιν έν τή όπή ίνα όσον τάχιον άποσυρθώσιν έν περιπτώσει κινδύνου. Μόνον μετά ρηχδαϊαν βροχήν επιχειροϋσι μακρότερα ταξείδια ίνα άλλας άλλαχού όρύξωσιν όπάς, τότε δέ βλέπει τις κατά τήν προίαν τά κατά πάσας τās διευθύνσεις διασκαυόμενα ίχνη των επί του πηλου. Κατά τό έαρ και τό φθινόπωρον, τās δύο ταύτας ώρας του έτους καθ' άς άναπτύσσουσι τήν μεγαλειτέραν ένεργείαν, δύναται τις νά ίδη αύτους πυκνή συσσωρευμένους έν τή όπή τής φωλεάς, όπόθεν σκληρά κίχλη ή κόσσυρος άνασύρει αυτούς.

Αν και ουδέν ίχνος διμμάτων έχουσι, αισθάνονται ουδέν ήττον τήν επίδρασιν τεχνητου φωτός, ως και τό λυκαυγές, όπερ διώκει αυτούς είς τήν φωλεάν, αλλά τότε μόνον ότε επιπίπτει επί του έμπροσθίου μέρους, έν ό κεινται τά κύρια αύτων νευρικά γάγγλια ή ούτως είπειν μικροί εγκέφαλοι, ότινες σχηματίζουσι περί τήν φάρυγα δακτύλιον. Κινούσι τότε τό μέρος τούτο του σώματος ψλαφώντες δευρο κακείσε, όπερ δεικνύει ότι ήσθάνθησαν τόν έρεθισμόν και άποσύρονται ότε μόν βραδυτέρον ότε δέ ταχυτέρον είς τās φωλεάς των. Όταν άπεναντίας τό έμπροσθιον μέρος εύρίσκηται έν τή σκιά π.χ. έν τή όπή, ουδέν τό ισχυρότατον φώς δύναται νά επιδράση επί αύτων και νά τρέψη είς φυγήν. Έάν διά φκκού συμπυκνωμένον φώς έπιπέση επί του έμπροσθίου μέρους τρέπονται ως επί τό πλείστον είς φυγήν άλλ' όμως και τούτο δέν ήσθάνοντο, εάν έτύχωνον όντες ένησχολημένοι περί τήν κατάβρωσιν φύλλων και περί τήν όρυσιν νέων όπών φάινεται λοιπόν, ως ο Darwin παρατηρεί, ότι κατέχουσι τήν ιδιότητα, όμοιάζοντες κατά τούτο προς ανώτερα ζώα, νά έμβασθύνωσι τήν προσοχήν των είς ώρισμένην ένασχόλησιν επί τσοσούτον ώστε νά μη αισθάνονται διαταράξεις τινάς, εάν ούτω δυνάμεθα νά εκφρασθώμεν.

Ακοήν φάινονται μη έχοντες οί σκώληκες. Ούτε οί ύψηλοι τόνοι αλλού ουτε οί βαθεις βαρυκύλου έτάρασσον αυτούς έν τή έργασία των. Άπεναντίας φάινονται λίαν εύαίσθητοι είς δονήσεις στερεών σωμάτων, και άρκεί νά θέση τις δοχείον, έν ό ύπάρχουσι σκώληκες, επί κλειδοκυμβάλου και νά κρούση τις έστω και ένα μόνον τόνον, ίνα εξαναγκάση αυτούς νά άποχωρήσωσιν ό,τι

τάχισον ἐκ τῆς ἐπιφανείας τοῦ δοχείου. Ἀναμφι-
λέκτως διὰ τῆς ιδιότητος ταύτης ἀποφεύγουσι
πολλάκις τὰς ὑπὸ τὴν γῆν καταδρομὰς τῶν σκολο-
λόπων («τυφλοποντίων») καὶ τῶν σκολοπεν-
θρῶν, ὡς ἐπίσης τὰς τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν, οἵ-
τινες ἐκ τῆς ὁπῆς τῶν φωλεῶν ἐπαπειλοῦσιν αὐ-
τούς. Ὁμοίως ἀναίσθητοι φαίνονται πρὸς ὄσμὰς
ἐξαιρέσει τῶν καυτικῶν ἐκείνων αἶον ὀξέως καὶ
ἀμμωνίας, αἵτινες ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ
καθύρου αὐτῶν δέρματος, οὐδὲν ἦττον εὐκόλως
ἀνευρίσκουσι παντοειδῆ φύλλα καὶ τεμάχια κρέ-
ατος κεκρυμμένα ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς. Ἐν
τῇ γεύσει φαίνονται λίαν σικχοί, φύλλα δὲ κρομ-
μίου καταβιβρώσκουσιν ἐκάστοτε πρότερον ἢ φύλλα
κράμβης καὶ γογγυλίδος. Φύλλα τινὰ ὧν τὸ ὀξὺ
ἄρωμα ἴσως ἀντιπαθῶς ἐπιδοῦν ἐπὶ αὐτῶν, οἷον
τὸ τοῦ ἐλεσιφάκου τῆς ἀρτεμισίας, τοῦ ὀριγάνου
κτλ. ἔμενον ἐκάστοτε ἄθικτα.

Λίαν ἀξιολογώμενος εἶναι αἱ παρατηρήσεις, ἃς
ὁ Darwin ἐποίησε περὶ τῆς χρήσεως κατεπτωκό-
των φύλλων καὶ ἄλλων σωματίων, ἅτινα οἱ σκώ-
ληκες ἔλκουσιν εἰς τὰς φωλεὰς τῶν. Ἐὰν περὶ τὸ
τέλος τοῦ φθινοπώρου εἰσέλθωμεν ὑγρὰν τινα πρω-
τὴν εἰς κῆπον, ἐνθα κείνται ἐσπαρμένα κατὰ γῆς
«φύλλα κίτρινα καὶ μαρμαμμένα» θέλωμεν παρα-
τηρήσει θεθαίως τινὰ κατὰ τὸ ἥμισυ κείμενα ἐν-
τὸς ὁπῶν, εἰς ἃς εἰσῆγαγον αὐτὰ οἱ μικροὶ σκώ-
ληκες. Ἄλλ' ὅπερ περιεργότερον καὶ ὅπερ αὐτὸς
ὁ Darwin διὰ πληθῆος παρατηρήσεων ἠδυνήθη
νὰ ἀνεύρη, οἱ μικροὶ οὗτοι σκώληκες ἐν τῇ πε-
ριπτώσει ταύτῃ πράττουσιν ἀκριβῶς ὅτι ἤθελε
πράξῃ ἕλαστος λογικὸς ἄνθρωπος. Ἐὰν δηλαδὴ
τὸ φύλλον κατὰ τὸ περὶ τὸν μίσχον ἄκρον εἶναι
στενωτέρον, ἔλκουσιν αὐτὸ μετασχηματίζοντες
τὸ ἄνω τοῦ σώματος αὐτῶν μέρος εἰς χεῖλην, ἐκ
τοῦ στενοῦ τούτου ἄκρου εἰς τὴν ὁπῆν' ἐν ἀπε-
ναντίας τὸ πρὸς τὸν μίσχον ἄκρον εἶναι πλατὺ,
τὸ δὲ ἄνω ἄκρον ὡς π. χ. τὸ φύλλον τῆς φιλύ-
ρας, ὀξὺ, σύρουσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ ὀξέος τούτου ἄ-
κρου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Στρογγύλα φύλλα, ἅ-
τινα δὲν ἔχουσιν οὐδὲν ἄκρον ὀξὺ, λαμβάνουσιν
ἐκ τοῦ μέσου τοῦ πετάλου καὶ σύρουσιν αὐτὰ
εἰς τὴν φωλεάν. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, οἱ σκώλη-
κες καίτοι λίαν ἐλλιπῆ ἔχοντες αἰσθητήρια καὶ
λίαν ἐρημον διάγοντες βίαν, οὐδὲν ἦττον κα-
τάρθωσαν ν' ἀποκτήσωσιν ἱκανὸν νοῦν ὥστε νὰ
διακρίνωσιν τὸ σχῆμα τῶν ἀντικειμένων καὶ
νὰ μεταχειρίζονται ταῦτα κατὰ τὸ συμφορώ-
τερον. Ὁμοίως μεταχειρίζουσι τρίγωνα ἐκ χάρ-
του, ἅτινα ἦσαν ἀλληλιμμένα λίπει ἵνα μὴ ὑγραν-
θῶσι.

Τὰ εἰς τὰς ὁπᾶς ἐλατόμενα σώματα χρησιμεύ-
ουσι τοῖς σκώληξι πρὸς τροφήν καὶ πρὸς ἀπόφρα-
ξιν τῆς εἰσόδου, κωλυομένης οὕτω τῆς εἰσχωρή-
σεως τοῦ ψύχους ἴσως δὲ καὶ τοῦ ὀμβρίου ὕδα-
τος. Ἐπὶ τούτῳ ὅταν τύχῃσι μὴ εὐρόντες φύλλα
καὶ μίσχους ἔλκουσιν εἰς τὴν φωλεάν μικροὺς λί-

θους δι' αὐτῶν εἴτε καλύπτουσι τὰς εἰσόδους εἴτε
ἐνδύουσι τὰ τοιχώματα τῶν φωλεῶν πρὸ πάν-
των τῶν βαθυτέρων καὶ εὐροτέρων μερῶν, εἰς ἃ
καταφεύγουσιν ἐν καιρῷ ὀριμῆος ψύχους ἢ θερι-
νοῦ καύματος, πιθανὸν ἵνα οὕτω προφυλάξωσι τὸ
ἑαυτῶν σῶμα ἐκ τῆς ἀμέσου προσάψεως μετὰ τῆς
ψυχρᾶς καὶ καθύρου γῆς. Τὰ φύλλα τὰ χρησι-
μεύοντα αὐτοῖς πρὸς τροφήν καθυγραίνουσι συνή-
θως δι' ἀλκαλικῶν ὑγρῶν πρὸς ἐπιτάχυσιν τῆς
μαρμάνσεως, οὕτω δὲ καθίστανται πιθανὸν εὐδια-
λυτότερα καὶ εὐπεπτότερα. Οἱ σκώληκες ἐστέρ-
ηται σκληρῶν σιαγόνων, διάφοροι κατὰ τοῦτο
τῶν λοιπῶν συγγενῶν τῶν, ἀλλ' ἀντὶ τούτων κέ-
κτανται πρηγορέοντα μετὰ ἰσχυρῶν ἐγκαρσίων μυ-
ῶν, ὅστις κείται πρὸ τοῦ κυρίου στομάχου καὶ
ἐν τῷ συνήθως περιέχεται ποσότης λιθαρίων χρη-
σιμεύοντων πρὸς ἐντελεστέραν κατάτριψιν τοῦ πολ-
τοῦ τῶν ἐδωδύμων. Ἐπειδὴ ἡ φυτικὴ γῆ καὶ τὰ
μαρμαμμένα φύλλα εἰσὶν αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ὀξεῖα,
ἢ πέψις παρὰ τοῖς σκώληξι δὲν ἐκτελεῖται δι' ὀ-
ξέος χυμοῦ, ὡς παρὰ τοῖς ἀνωτέροις ζώοις, ἀλλὰ
δι' ἀλκαλικῶν ὁμοίου τῶν ἐκ τῶν σιλοποιῶν ἀδέ-
νων καὶ τοῦ παγκρέατος ἐκκρινόμενῳ ὑγρῷ παρὰ
τοῖς ἐνσπονδύλοις. Ὁ ἀλκαλικὸς οὗτος χυμὸς ἐξ-
ουδετεροῖ τὸ ὀξὺ τοῦ πολτοῦ τῶν ἐδεσμάτων, ἐ-
πιδοθεῖται δὲ ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ ὑπὸ ζεύγους
ἀδένων ἐκκρινόντων μεγάλας ποσότητας ἀνθρακι-
κοῦ ἀσβεστίου.

Ἐν ἐποχαῖς καθ' ἃς δὲν ὑπάρχουσι φύλλα, κα-
ταβιβρώσκουσιν οἱ σκώληκες μεγάλας ποσότητας
χρώματος χρησιμοποιοῦντες τὴν ἐν αὐτῷ ὑπάρ-
χουσαν τροφήν ἐν σχήματι ὠν ἐντόμων, σπό-
ρων, μυκήτων κ.τ.λ., τὸ χῶμα τοῦτο ἅμα ἐντε-
λῶς κατατρίψαντες καὶ διὰ τῶν διαφόρων ἐκκρί-
σεων ἐπιμελῶς ἀναμιζάντες, ἀποχωρίζουσιν ἐκ τοῦ
σώματος αὐτῶν ἐν σχήματι νηματοειδῶν ὄγκων,
τῶν γνωστῶν περιττωμάτων τῶν σκωλήκων, ἅ-
τινα εὐρίσκει τις πρὸ τῶν ὁπῶν τῶν φωλεῶν τῶν.
Ἄλλὰ πολλάκις καταβιβρώσκουσι χῶμα ἀπλῶς
ἵνα ὀρύξωσιν ὁδοὺς ἐν τῷ βλάθει κατὰ τὰ ἀνώ-
τατα στρώματα τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἐν τῇ
ἀγρόψυγι, ἐνθα ἡ γῆ εἶναι ἀραιά, χροῶνται ἐπὶ
τούτῳ τῇ σπυροειδεῖ αὐτῶν φάρυγι, ἀλλὰ διὰ τὰ
κατώτερα στρώματα, ἐνθα τὸ ἔδαφος στερεώτε-
ρον, ἔχουσι χρεῖαν ἰσχυροτέρων ἐργαλείων καὶ ὡς
τοιούτου χρησιμεύουσιν αὐτοῖς τὰ πεπτικά αὐ-
τῶν ὄργανα ἐκ τούτου δὲ τὰ ἄλλως μελανὰ πε-
ριττώματα λαμβάνουσι κατὰ τὴν φύσιν τοῦ ἐδά-
φους εἴτε τὴν λευκὴν χροίαν τοῦ ἀνθρακικοῦ ἀ-
σβεστίου, εἴτε τὴν κιτρίνην ἢ ἐρυθρὰν τῆς κερα-
μίτιδος.

Τοιοῦτοτρόπως μεταβάλλουσι βαθμηδὸν ἀφο-
ρώτατον ἔδαφος εἰς εὐφορώτατον ἅμα κατορθώ-
σαντες νὰ ὀρύξωσιν ἐν αὐτῷ φωλεὰς καὶ νὰ πλη-
ρώσωσι ταύτας διὰ φύλλων. Ὁ Hensen παρετή-
ρησεν ὅτι ἡ ἐργασία δὴ μόνων σκωλήκων ἤρκεσεν
ἵνα ἐντὸς ἑξ ἑβδομάδων ἡ ἐπιφάνεια ποσότητος

ἄμμου περιεχομένης ἐν λέβητι 18 ἑκατοστομέ-
τρων διαμέτρου ἐφ' ἧς ἦταν ἐσπαρμένα φύλλα, κα-
λυφθῆ ὑπὸ στρώματος ἐνὸς ἑκατοστομέτρου πα-
χέος μελανόχρωτος ἀγρόψυγος. Ἐκτὸς τούτου ἀ-
ναμιγνύουσι τῷ ἐδάφει καὶ πληθὸς ἄλλων σωμα-
τιῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς εὐρίσκομένων,
οἷον πτωμάτων ἐντόμων, ὀστέων, καλύπτοντες
αὐτὰ διὰ τῶν περιττωμάτων αὐτῶν διὰ τοῦ αὐ-
τοῦ μέσου δὲ προφυλάττουσι καὶ τοὺς φυτικούς
σπόρους ἐκ βεβαίας σήψεως. Αἱ ρίζαι διολισθαί-
νουσι κατὰ μέγα μέρος εἰς παλαιὰς ὁπᾶς, ὧν τὰ
τοιχώματα εἶναι διὰ τῶν ἐκκρίσεων τῶν σκωλή-
κων λελιπασμένα, καὶ οὕτω εὐρίσκουσι κατάλλη-
λον ἔδαφος πρὸς περαιτέρω αὐτῶν ἀνάπτυξιν.

Ἡ ἐργασία τῶν σκωλήκων ὡς πρὸς τὰς ποσό-
τητας τοῦ χρώματος, ἃς φέρουσιν ἐκ τοῦ βήθους
εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπετιμήθη,
διότι οὐδεὶς ἐφρόντισεν νὰ ὑπολογίσῃ τὸ βάρος τῶν
περιττωμάτων καὶ ἐκ τούτων νὰ ὑπολογίσῃ τὴν
ἀνύψωσιν τοῦ χρώματος εἰς ὁρισμένον μέρος. Ἐν
Ἀγγλίᾳ τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπολογίζεται εἰς 10,
516 χιλιόγραμμα ἀνὰ 50 στρέμματα. Ἀλλὰ καὶ
ἐν Λονδίῳ ὑπάρχουσιν ἐδάφη, ἐν οἷς τὸ ποσὸν
τοῦτο ὑπερπηδάται.

Οὐχὶ ὀλιγώτερον εὐγνώμων τοῖς σκωλήξι ὀφεί-
λει νὰ ἦναι ὁ ἀρχαιολόγος καὶ ὁ γεωλόγος. Νο-
μίσματα, κοσμητήματα, λίθινα ἐργαλεῖα κτλ. κα-
λύπτονται ἐπίσης ὑπὸ στρώματος γῆς τῇ ἐπενε-
ργείᾳ τῶν σκωλήκων καὶ οὕτω διατηροῦνται εἰς
τοὺς μεταγενεστέρους. Πολλὰ δὲ αὐτοῖς ὀφείλου-
σιν ἐπίσης οἱ ἀρχιτέκτονες παραλαβόντες δι' αὐ-
τῶν ἐκ τῆς ἀρχαιότητος διάφορα μνημεῖα καὶ πε-
ρικαλλῆ λίθινα δάπεδα. Οἱ σκώληκες δὲν διατρύ-
πτωσι μόνον τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀμμοκονίαν
παλαιῶν οἰκοδομημάτων, διὰ δὲ τῶν ἀρμογῶν
ἀνερχόμενοι ἐπὶ τοῦ δαπέδου καλύπτουσι αὐτὰ
βαθμηδὸν διὰ τῶν περιττωμάτων.

Ὁ Darwin τῇ συνεργασίᾳ ἀμφοτέρων τῶν υἱῶν
αὐτοῦ ἐσπούδασε τοῦτο ἐν πολλαῖς παλαιαῖς ἐκ-
κλησίαις καὶ ἐν τοῖς περικαλλέσι δαπέδοις τῶν
νεωστῆ ἀνακαλυφθεισῶν ρωμαϊκῶν ἐπαύλεων.

Ἐν τέλει ἃς ρίψωμεν ἐν ἔτι βλέμμα εἰς τὴν
σπουδαίαν, ὡς ὁ Darwin ἀποδείκνυσιν, γεωλογι-
κὴν ἐνέργειαν τῶν σκωλήκων. Ἐν μέρεσιν, ἐνθα
ἀκμάζει ἡ βλάστησις, τὰ περιττώματα τῶν μι-
κρῶν τούτων ζώων εἶναι ἡ μόνη κινήτῃ οὐσία τοῦ
ἐδάφους, ἧτις εὐκόλως διαθροπυμένη φέρεται ὑπὸ
τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς βροχῆς εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ
τὴν θάλασσαν. Ἡ ποσότης τοῦ οὕτω ἀνακινου-
μένου ἐδάφους εἶναι λίαν μικρὰ ἀλλὰ ἐν διαστή-
ματι ἑκατονταετηρίδων συμποσοῦται εἰς οὐχὶ εὐ-
καταφρόνητον ποσόν. Νομίζομεν δὲ ὅτι κατ' οὐ-
δὲν ὑπερβάλλει ὁ Darwin λέγων ὅτι αἱ τοὺς ὀ-
φθαλμοὺς εὐφραίνουσαι στρογγύλαι μορφαὶ τῶν
ὀρέων ὀφείλονται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐνέρ-
γειαν τῶν σκωλήκων.

Οὕτω τὰ μέχρι τοῦδε ἀδίκως περιφρονοῦμενα

μικρὰ ζῶα ἀνακινῶνται, δαρβινικὴ εὐσπλαγγία,
τὴν αὐτοῖς ἀρμόζουσαν θέσιν ἐν τῇ τῶν ὄντων
κλίμακῃ!.

Γ. Η. Π.

Πρόχειρα προφυλακτικὰ μέσα κατὰ

ΤΗΣ ΕΠΙΖΩΤΙΑΣ

Ἐπάρχουσιν οὐκ ὀλίγοι οἱ μὴ ἐκτιμῶντες ἀ-
κριβῶς τὸν κίνδυνον τῆς ἐξ ἀβρώστου ζώου τρο-
φῆς. Τινὲς μάλιστα διτύχουσι, ὅτι οὐδεμίαν
δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην εἰς τὴν ὑγίειαν τοιαύ-
τη τροφή. Ἀληθῶς τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τού-
του ἀμφισβητοῦνται εἰσέτι μετὰ τινῶν ἰατρῶν,
καὶ δὲν θεωρεῖται ἐν γένει ἀκριβῶς γνωστὸν κατὰ
πόσον τὸ κρέας τοῦ ἀβρώστου ζώου εἶναι ἐπιβλα-
βὲς εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ ποίου εἴδους νόσον δύ-
ναται νὰ προκαλέσῃ τοῦτο εἰς τὴν ἐξ αὐτοῦ φα-
γόντα. Ἐπὶ πρακτικῆν ἐποψίν διωκτὸς τὸ ζήτημα
εἶναι λελυμένον, διότι οἰανδῆποτ' ἂν ἔχῃ τις ἐπὶ
τοῦ προκειμένου γνώμην, καὶ ἐὰν πείθεται ὅτι
τὸ ἐκ τύπου πάσχον ζῶον δὲν δύναται νὰ μετα-
δώσῃ τὴν αὐτὴν ἀσθένειαν εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἶ-
ναι πάντοτε ἠναγκασμένος νὰ πεισθῇ, ὅτι ἐν οὐ-
δεμίᾳ περιπτώσει τὸ κρέας ζώου ἀβρώστου δύνα-
ται νὰ περιέχῃ τὰ ἀναγκαῖα εἰς καλὴν θρέψιν
στοιχεῖα. «Τὰ ἀβρώστα ἢ κατάκοπα μαστοπόρα
ζῶα, λέγει ὁ σοφὸς γάλλος ὑγεινολόγος K. La-
cassagne, ἔχουσι παράστασιν ὅλων ἰδίων, ἢν ὁ ἰα-
τρὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ἵνα παρακωλύῃ τὴν χρῆ-
σιν κρέατος, τὸ ὅποῖον, ἂνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβο-
λίας, εἶναι ἀκατάλληλον διὰ τροφήν. («Précis
d'hygiène, κτλ.）」 Ἴνα ἐκτιμήσωμεν τὴν ἐπὶ τοῦ
ὀργανισμοῦ ἐπιβλαβὴ ἐπίδρασιν τοιοῦτου κρέατος
ἀρκεῖ νὰ σημειώσωμεν ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ γε-
νόμενον πείραμα, δι' οὗ καταδείχθη, ὅτι τὸ κρέας
τῶν ὀρνίθων τῶν τρεφομένων δι' ἀβρώστων κρέα-
των ἔχει ἰδιαιτέραν τινὰ γεῦσιν δυσάρεστον, καὶ
σῆπεται πολὺ ταχύτερον ἢ τὸ κρέας τῶν καλῶς
τρεφομένων ὀρνίθων. Ἐπίσης ὑπομινηθήσομεν ἐν-
ταῦθα τὰς προσφάτως γενομένας μελέτας περὶ
τινῶν ἐν τοῖς πτώμασι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν μα-
στοπόρων ζώων καὶ ἐνίοτε ἐν τοῖς συντετηρημέ-
νοις πρὸς τροφήν κρέασι ἀναπτυσσομένων ἀλκαλο-
ιδῶν τῶν ἐπωνομασθέντων πτωμαίνων (ptomaines),
ὧν ἀνεγνωρίσθη ἡ δηλητηριώδης ιδιότης. Λίαν
πιθανὴ ἐὰν μὴ εἰσέτι βεβαία εἶναι ἡ ἀνά-
πτυξις τῶν ἀλκαλοιδῶν τούτων καὶ ἐν τοῖς ἀβ-
ρώστοις κρέασι.

Μία τῶν συνεχέστερον ἀπαντωμένων ἐπιζωοτιδῶν
εἶναι καὶ ὁ ἐσχάτως ἐν τῇ Ἀττικῇ ἀναφανείς τύφος
τῶν βοῶν. Ἐκ τῶν συμπτωμάτων τῆς νόσου ταύ-
της φαίνεται, ὅτι ὁ τύφος τῶν βοῶν ἔχει μεγάλην
ἀναλογίαν πρὸς τὸν τυφοειδῆ πυρετόν, ὃν Γάλλος
συγγραφεὺς ἰατρὸς ὀνομάζει τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀν-
θρωπίνην ἀβρώστιαν. Γεγονότα ἀκριβῶς περιγρα-
φέντα ἐπεισαν ἀπὸ τινος τοῦ πλείστου τῶν ἰα-
τρῶν περὶ τῆς φύσεως τοῦ κινδύνου τοῦ δυναμένου

νά προκύψη εκ τοιαύτης τροφής. Κατ' Οκτώβριον 1878 ή εν Βερολίω εκδιδόμενη «Κλινική Έβ-δομαδικία Έφημερίς» εδημοσίευσε τὸ ἐξῆς ἀξιόσημο γεγονός. Τὴν 30 Μαΐου τοῦ ἔτους ἐκείνου ἔλαθε γῶραν μουσική τις πανήγυρις ἐν τῇ μικρᾷ πόλει Klotten ἐν Ἐλβετίᾳ, εἰς ἣν ἔλαβον μέρος περίπου ἑπτακλῶσι πρόσωπα, ἐξ ὧν τὰ πεντακλῶσι ἠσθένησαν. Ἡ νόσος ἐνέσκηψεν ἐξ ἡμέρας μετὰ τὴν πανήγυριν, καὶ ἐπαρουσίαζεν ὄλα τὰ συμπτώματα τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ. Ἡ διάρκεια τῆς ἀσθενείας ἦτο ἐν γένει τεσσαρῶν ἑβδομαδῶν, πολλοὶ ἀπέθανον, εἰς τὴν νεκροψίαν δὲ παρατηρήθησαν δοθινηεῖς εἰς τὰ έντερα, ἥτοι τὸ κύριον σύμπτωμα τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ. Ἡ γῶρα, ἐν ἣ οὕτως αἰφνιδίως ἐνέσκηψεν ἡ ἐπιδημία, ἦτο κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπηλλαγμένη πάσης νόσου, παρατηρεῖτο δὲ, ὅτι ὀλίγοις προσεβλήθησαν ἐκ τῶν ἐγκατοίκων. Οἱ ἀσθενήσαντες ἦσαν σχεδὸν πάντες ἐκ τῶν προσελθόντων εἰς τὴν πανήγυριν ξένων. Διάφοροι ταχέως προσήλθον πρὸς θεραπείαν τῶν παθόντων ἰατροὶ, δύο δ' ἐξ αὐτῶν οἱ κ.κ. Huguenin καὶ Walder, ἐξέφρασαν τὴν γνώμην, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τύπου κερασφόρων ζῶων μεταδοθέντος εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ γνώμη αὕτη τῶν δύο ἰατρῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς πολλὰς συζητήσεις, ἐξ ὧν φαίνεται, ὅτι προέκυψεν ἡ πεποίθησις, ὅτι τὴν ἀρρώστιαν μετέδωκε πᾶσων βοῦς. Πάντες οἱ ἐκ τοῦ κρέατος αὐτοῦ φαγόντες προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς αὐτῆς νόσου, ἦσαν δ' οὗτοι, ὡς εἶπομεν, οἱ πλείστοι ἐκ τῶν εἰς τὴν πανήγυριν προσελθόντων καὶ τινες οἰκογενεῖαι οἰκοῦσαι εἰς τὰ πλησίον χωρὰ τῆς κωμοπόλεως Klotten. Ἡ γερμανικὴ ἰατρικὴ ἑφημερίς ἐσημείωσεν, ὅτι τὸ δεύτερον ἤδη ἐν Ἐλβετίᾳ παρατηρεῖτο τοιαύτη μετάδοσις ἀρρώστιας ἀπὸ τῶν κερασφόρων ζῶων εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Διακρούσας τῆς ἐπιζωοτίας φρόνιμον εἶναι νά παρασκευάζωμεν τὸ ἐσθίόμενον κρέας βραστὸν καὶ οὐχὶ ὀπτὸν, διότι τὸ βραστὸν ὑφίσταται τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ζέοντος ὕδατος, ἥτοι πολὺ ὑπερτέραν ἐκείνης, ἣν ὑφίσταται συνήθως τὸ ἐψηνόμενον, ἐπομένως εἶναι πάντοτε πιθανώτερον, ἂν μὴ ἀσφαλεστάτη, ἡ διὰ τῆς βράσεως καταστροφή τῶν ἐν τῷ κρέατι τυχόν ὑπάρχόντων μικροργανισμῶν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ κρέας τοῦ ἀρρώστου βοῦς τοῦ προκαλέσαντος τὴν ἀνωτέρω μνημονευομένην ἐπιδημίαν ἐν Ἐλβετίᾳ, παρασκευάσθη ὀπτὸν. Ἰδίᾳ δὲ τὰ ἀτελῶς ὀπτὰ κρέατα κατὰ τὴν παρούσαν περίστασιν τῆς ἐπιζωοτίας δύνανται νά θεωρηθῶσιν ὡς λίαν ἐπικίνδυνα. Ἀνάγκη νά ἔχωμεν ἐν μνήμῃ, ὅτι ἡ αὕτη θερμοκρασία δὲν προσβάλλει ὄλα τὰ μέρη τῶν ὀπτῶν κρεάτων, καὶ ὅτι τινὰ μέρη αὐτῶν δὲν ὑφίστανται συχναίς θερμοκρασίαν ἀνωτέραν τῶν 50 ἕως 60 βαθμῶν (τοῦ ἑκατονταβάθμου θερμομέτρου), ἐνῶ πρὸς καταστροφήν τῶν ἐν τῷ κρέατι ὑπάρχόντων μικροβίων ἀπαιτεῖται θερμοκρασία τοῦλάχιστον 100

βαθμῶν. Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ ἐντὸς ὀπτανείου ἐντελῶς ἐψήθη κρέας εἰς θερμοκρασίαν 100 καὶ ἐπέκεινα βαθμῶν δύνανται νά θεωρηθῆ τὸσον ἀσφαλές ὅσον καὶ τὸ βραστὸν. Πλὴν καὶ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς διὰ μεγάλης θερμοκρασίας παρασκευῆς τοῦ ὀπτου κρέατος δέον νά θεωρηθῆ μόνον ὡς προφυλακτικὸν κατὰ τοῦ ἐκ τῆς ἐστιασεως τῶν ἀρρώστων κρεάτων μεγαλειότερου κινδύνου, διότι, ὡς ἐλέγομεν ἀνωτέρω, θεωρητέα πάντοτε ὡς ἐπιβλαβῆς ἡ χρῆσις αὐτῶν. Τὰ προφυλακτικὰ ταῦτα μέτρα εἶναι τόσω μᾶλλον ἀναγκαῖα, ὅση ἡ ποιότης τῶν κρεάτων δὲν δύνανται ἀσφαλῶς νά γνωσθῆ ἐκ τῆς ὁσμῆς καὶ ἐκ τῆς ὄψεως, καίτοι ἐν γένει τὸ καλὸν κρέας διακρίνεται κυρίως διὰ τοῦ ζωηροῦ ἐρυθροῦ χρώματός του ἀπὸ τοῦ κακῶς ἔχοντος, εἰς τὸ ὅποιον ἐπικρατεῖ τὸ βαθυκόκκινον χρῶμα. Ἄλλ' εἰς τὴν πεφωτισμένην διοίκησιν ἀπόκειται νά λαμβάνη συνεχῶς τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιστήτης ὀριζόμενα κατὰλληλα μέτρα πρὸς ἀποσβῆσιν τῶν κινδύνων οὓς παρουσιάζουσιν αἱ κατὰ καιροὺς ἀναφαινόμεναι ἐπιζωοτίαι, αἵτινες καὶ τὸν δημόσιον πλοῦτον καὶ τὴν δημοσίαν ὑγείαν δύνανται κινδυνεύει νά πληξῶσι. Φερ' εἰπεῖν ὅμως ἀντικειμένη πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς ἐπιστήτης ἐνδεικνύμενα εἶναι ἡ ταφὴ τῶν ἐξ ἀρρώστιας θνησκόντων βοῶν. Γνωστὸν, ὅτι ὁ περιώνυμος Pasteur ἀναμφιλέτως κατέδειξεν, ὅτι ὁ χόρτος ὁ φυόμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὑφ' ὃ ἐτάφη ἀρρώστον ζῶον δίδει τὴν αὐτὴν ἀρρώστιαν εἰς τὸ ἐξ αὐτοῦ φαγὸν ζῶον. Ἐπομένως καὶ αἱ ἐκείθεν ἀναθυμιάσεις εἶναι ἐπικίνδυναι. Διὰ διατάσσεται εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας ἡ ἀποτέρωσις τῶν θνησκόντων ἀρρώστων ζῶων, ἥτις εὐκόλως καὶ ὀλιγοδαπάνως κατορθοῦται δι' ἐμπρηστικῶν ὑλῶν, ἐν αἷς ὡς προχειροτέρων περ' ἡμῖν ἀναφέρομεν τὸ πετρέλαιον. Ἀληθῶς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος πείραμα τοῦ κ. Pasteur ἀφορᾷ εἰς τὰ ἐξ ἀνθρακὸς θνήσκοντα ζῶα, ἐπειδὴ ὅμως ἡ φύσις τῶν διαφόρων ἐπιζωοτιῶν καὶ ἡ μεταξὺ τῶν παθολογικῶν σχέσεις δὲν εἶναι εἰστέτι ἀκριβῶς γνωστῆ, πρόκειται δὲ περὶ πρακτικῶν προφυλακτικῶν μέτρων, φρόνιμον εἶναι νά ἐπαιροῦμεν τὴν ἀποτέρωσιν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκ τύπου θνησκόντων βοῶν. Διὰ ταῦτα καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην ἀποτεφοῦνται τὰ ἐκ τύπου θνήσκοντα ζῶα, ὅπως καὶ τὰ θνήσκοντα ἐξ ἀνθρακὸς καὶ ἐξ ἄλλων νόσων. **

Ο ΔΙΑΠΛΟΥΣ ΤΟΥ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΥ

εἰς ἑξ ἡμέρας.

Εἰς τὸ ἀμερικανικὸν πνεῦμα ὀφείλομεν μέχρι τοῦδε τὸν διωκεάνειον τηλεγράφων, τὸ ηλεκτρικὸν φῶς, τὸ τηλεφώνον. Ἡδὴ νέα ἰδέα, οὐχ ἤττον ὠρέλιμος τῇ ἀνθρωπότητι, ἐρχεται ἐκ τοῦ νέου κόσμου. Πρόκειται περὶ μεταφορᾶς τῶν ἐπιβατῶν ἐξ Ἀμερικῆς εἰς Εὐρώπην καὶ τάνάπαιιν ἐν διστήματι ἐξ μόνον ἡμερῶν. Ὁ κ. Jacob Lorillard, προϊστάμενος καὶ ἰδρυτῆς τῆς ἀτμοπλο-

υαῖς Ἐταιρίας «L'American Express Line» προτίθεται νά καταστήσῃ ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1883 διωκεάνειον συγκοινωνίαν διὰ σιδηρῶν ἀτμοπλοίων ἀπαραιλλῶν τὴν ταχύτητα πρὸς μεταφορὰν μόνον ἐπιβατῶν, οἵτινες οὕτω θὰ διανύωσι τὸ μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Λονδίνου διάστημα εἰς ὀλιγοτέρας τῶν ἐξ ἡμερῶν. Τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα θέλουσι παρέχει εἰς τοὺς ἐπιβάτας πᾶσαν δυνατὴν εὐμάρειαν, μεταποιούμενα εἰς πλέοντα ὄντως ἀνάκτορα, ἐν οἷς ἕκαστος νά εὐρίσκη ἄνεσιν καὶ περιποίησιν, οἷαν καὶ ἐν τοῖς πρώτοις ξενοδοχείοις τῆς Νέας Ὑόρκης. Διὰ πάντα δὲ ταῦτα ὁ ναυλὸς ἔσται μόλις κατὰ 50 δολλάρια ἀκριβώτερος ἢ ὁ διὰ τῶν νῦν ἐν χρῆσει ἀτμοπλοίων. ?

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἰς μέθυτος κλονούμενος πίπτει βικίως ἐπὶ τινος διαβάτου.
 Οὗτος ὠργισμένος :
 — Αἱ δὲν βλέπεις πῶς εἶναι ἐμπρός σου ἄνθρωπος ;
 Ὁ μέθυτος.
 — Ἴσα Ἴσα μάλιστα, σὲ βλέπω διπλό.
 — Λοιπὸν ; . .
 — Ἡθελα νά περάσω ἀνάμεσά στοὺς δυὸ σας !

Ἐν τῷ πλημμελειοδικεῖῳ.
 Ὁ πρόεδρος πρὸς τὸν κατηγορούμενον :
 — Ἐχεις νά προσθέτῃς τίποτε πρὸς ὑπεράσπισίν σου ;
 — Μιὰ λέξι μοναχά, κύριε πρόεδρε. Νὰ ἦσθε ὀλίγο συγκρατητικῶς, ἀφοῦ δικάζετε ἕνα τόσο πιστὸ πελάτη σας. Δέκα φοραὶς, ὡς τώρα, δικάζομαι ἀπὸ τὴν εὐγενεῖα σου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ὅστις οὐδενὸς ἔχει ἀνάγκην περιφρονεῖ τὸν τὰ πάντα δυνάμενον.
 * * * Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκην ἀγάπης μᾶλλον ἢ δόξης.
 * * * Αἱ γυναῖκες κατὰ τοῦτο ὁμοιάζουσι τὸν οὐρανὸν, ὅτι κλαίουσιν ὀπότεν δογισθῶσι.
 * * * Οἱ χυδαῖοι ἀπολαμβάνουσι τὴν εὐτυχίαν, οἱ ἐκλεκτοὶ προσδοκῶσιν αὐτὴν μόνον.
 * * * Ἡ συντομία εἶνε τὸ μέγιστον τῶν προτερημάτων· διὰ τοῦτο ὁ βίος εἶνε γλυκὺς καὶ ἡ τέχνη ἐπίπονος. Ἡ συντομία εἶνε τὸ ἄλας εἰς ὄλα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ ἀνάλατα ἔργα.
 * * * Ἡ φιλοκαρία εἶνε ἡ θυγάτηρ τῆς φιλοσοφίας, ὡς ὁ σκόλης τῆς σήψεως. (Δ. Πικραρρηγόπουλος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

*** Ἡ ταχέα ἀμαξοστοιχία ἡ μεταξὺ τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ Βασιγκτόνος, ἐθεάδυνεν ἐσχάτως πλέον τῆς μιᾶς ὥρας ἕνεκα συμπάντος μοναδικοῦ κατὰ τὸν «Ταχυδρόμον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν».

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἔτρεχεν ἐν πάσῃ ταχύτητι, ὅτε ὁ κώδων ὁ ἀναγγέλλων κίνδυνον ἤρξατο ἡχῶν ἐπανεληλυμένως. Ὁ μηχανικὸς ἀπέκοψε παρθεύς τὴν ἀτμὸν, καὶ ἡ ἀμαξοστοιχία ἔστη· μετὰ μακρὸν δὲ διάστημα χρόνου ἔμαθον ποία ἦτο ἡ ἀφορμὴ δι' ἣν ἤχει ὁ κώδων.

Δύο ἑλέφαντες τοποθετημένοι εἰς ἴλιον βαγόνιον διεσκέδαζον σύροντες τὸ σύρμα τοῦ κώδωνος.

*** Ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας Γλάδστον ἔδωκε κατ' αὐτὰς ἐν Λονδίῳ γεῦμα εἰς τοὺς ἐνοικιστάς αὐτοῦ.

Κατὰ τοῦτο συνέβη τὸ ἐξῆς ἀρκούντως μυστηριώδες γεγονός. Ἀγνωστὸς τις ὑπεισηλθεν ἐν τῇ αἰθούσῃ καὶ παρεκάθησεν εἰς τὰς ὠριμμένας ἐπὶ τοῦτο θέσεις.

Ἐφαγε καλῶς, ἔπιε καλλίτερον, ἔλαθε μέρος εἰς τὰς προπόσεις, ἐνεχείρισε δὲ εἰς τὸν Γλάδστονα τὴν ἐξῆς ἐπιστολήν·

«Ἀγαπητέ μου Satanā,
 »Φθάσας αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐκ τοῦ Ἄδου, σὰς προσέρω τὰς ἐκδουλεύσεις μου. Ἐὰν ἔχετε χρεῖαν θεῖου, δύναιμι νά σὰς προμηθεύσω τοιοῦτον εὐθηνά.

«Ὁ γέρον Harry».

Κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ συμποσίου ἐξοδον, τὸ ἐν λόγῳ ἄτομον ἐκράτησε τὸν ἐπενδύτην τοῦ Γλάδστονος θέλων νά σταματήσῃ αὐτόν.

Παρθεύς σχεδὸν ὁ ὑπαστυνόμος Adams παρενέβη καὶ ἀπηλευθέρωσε τὸν πρωθυπουργὸν ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτοῦ ἐπιτεθέντος, ὅστις ἠρνήθη νά δηλώσῃ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦναι παράφρων, ἢ ἐσκόπει νά κακοποιήσῃ τὸν κ. Γλάδστονα, εἶναι ἀκόμη ἄγνωστον.

*** Διεξαγομένης τῆς δίκης τοῦ δολοφόνου τοῦ προέδρου τῆς Ἀμερικανικῆς Δημοκρατίας, ἰατροὶς τις προσέφερε πρὸς τὸν δικηγόρον αὐτοῦ 1000 δολλάρια, ὅπως λάβῃ τὸ σῶμα τοῦ δολοφόνου μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς θανατικῆς ποινῆς. Πληροφορηθεὶς δὲ τοῦτο ὁ Γκιτῶ, παρήγγειλε τὸν δικηγόρον του νά ἀπαιτήσῃ τιμὴν ἀνωτέραν.

*** Τὰ Κράτη, ἅτινα ἔχουσι πληθυσμὸν μείζονα τῶν τεσσαράκοντα ἑκατομμυρίων εἰσὶν ἑπτὰ. Τὰ ἐξῆς :

Κίνα	426	ἑκατομμύρια
Ἀγγλία	285	»
Ῥωσία	88	»
Ἀμερικὴ	51	»
Γερμανία	47	»
Τουρκία	46	»
Γαλλία	46	»

*** Μέλλουσι ν' ἀγωνισθῶσι προσεχῶς οἱ διάσημοι παῖταις σφαιριστῆρις Slosson καὶ Vignaux. Τὸ στοίχημα εἶνε 5,000 φράγκων ὅπερ θέλει κερδίσῃ ὅστις ἐπιτύχῃ 3,000 βολὰς εἰς πέντε ἐσπέρας, τοῦτέστιν 600 καθ' ἑσπέραν.

Ὁ ἀγὼν γενήσεται εἰς τὸ Grand-Hotel ἐν Παρισίοις κατὰ τὰς 30, 31 Ἰανουαρίου καὶ 1, 2 καὶ 3 Φεβρουαρίου ἔ. ν.

«Υπελόγησαν ὅτι ἂν ἐτίθεντο κατὰ σειρὰν πᾶσαι αἱ σιδηρεῖς ῥαβδοὶ τῶν σιδηροδρόμων ἥϊλλον διατάξις κυκλώσει τὴν γῆν. Ἡ γεωγραφία διδάσκει ὅτι ὁ Ἰσημερινὸς τῆς γῆς ἔχει μῆκος 40 ἑκατομμύρια μέτρα, ἐπομένως ὅλον τὸ σύμπλεγμα τῶν σιδηροδρόμων εἶνε 332,470 χιλιομέτρα.

Ἡ Βόρειος Ἀμερικὴ πρωτεύει κατὰ τὸ μῆκος τῶν σιδηρῶν ὁδῶν ἔχουσα 35,000 χιλιομέτρα, ἔπειτα ἡ Γερμανία ἔχουσα 33,000, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Ἰρλανδία 28,000.

«Τὸ τέιον ὡς ὅλα τὰ πράγματα τῆς Ἰνδίας ἔχει τὴν μυθολογίαν του. Εἰς θρησκομανῆς καλούμενος Durma, ὅστις ἔζη 500 περίπου ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ἰδὼν ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ Οὐρανήϊου Κράτους οὐδὲν εἶχον θησκειμα, ἀνέλαβε ν' ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸν θεῖον λόγον. Ἀδιάφορος ὀλίγον πρὸς τὴν ἄνετον ὁδοιπορίαν, ἀνεχώρησεν ἄνευ τροφῶν ἡμέραν δέ τινα ἐξηνητημένος ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς πείνης ἔπεσε κατὰ γῆς καὶ ἀπεκοιμήθη. Ἐξυπνήσας ἠρυθρίασε, διότι ὑπεχώρησεν ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς φύσεως» καὶ πρὸς τιμωρίαν ἑαυτοῦ ἀπέσπασε τὰς δ-φρυς αὐτοῦ καὶ διεσκόρπισε περὶ αὐτόν. Αὐθιρῶι δὴμως αἱ τρίχες μετεβλήθησαν εἰς χαρίεντα δενδρύλλια πλήρη φυλλώματος. Ὁ ὁδοιπόρος, πλήρης θαυμασμοῦ ἐκοψεν ἐκ τῶν φύλλων καὶ ἔφαγε» παρετήρησε δὲ ὅτι ἀπέδωκεν εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα τὴν προτέραν δύναμιν. Οἱ πολυάριθμοι μαθηταὶ αὐτοῦ ἐποιοῦντο χρῆσιν τοῦ νέου φυτοῦ, ὅπερ ἐπέφερον εὐθυμίαν ἄνευ μέθης καὶ μετ' ὀλίγα ἔτη διεδόθη εἰς τοὺς Κινέζους.

«Ἡ Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία ἀναφέρει ὅτι ἔλαβε τὸ ἀκόλουθον νεκρώσιμον προσκλητήριον :
«Ὁ κύριος Adolphe Pyre λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωστοποιήσῃ τὴν ἀποδημίαν αὐτοῦ διὰ τὸν ἄλλον κόσμον, καὶ σᾶς παρακαλεῖ νὰ τὸν συνοδεύσητε μέχρι τοῦ κοιμητηρίου d'Evere, ὅπου θέλει μετενεχθῆ πολιτικῶς, ἄνευ θρησκευτικῆς τελετῆς, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1882 κατὰ τὴν 2^{αν} ὥραν καὶ ἡμίσειαν.

«Adolphe Pyre»

«Ἐγεννήθη εἰς Ypres τὴν 24 Μαρτίου 1826, ἀπέθανεν εἰς Βρυξέλλας, τὴν 19 Ἰανουαρίου 1882.

«Ἐγκαταλείπει τὴν γῆν ἄνευ λύπης ἕνεκα τῶν βασάνων τῶν τελευταίων του ἐτῶν.

«Ἡ ἐκφορά γενήσεται ἀπὸ τῆς κατοικίας του ὁδὸς Haute, 56, τὴν 2^{αν} ὥραν καὶ 1]2.

«Ἐλπίζει ὅτι δὲν θὰ τὸν λησμονήσητε.

«Hodie mihi, cras tibi».

Εἰς ΑΝΑΚΡΕΤΤΗ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Διασκευὴ τῆς κόμης.

Ἡ συνήθως περιτέγνος διασκευὴ τῆς κόμης τῶν κυριῶν ἀποθάνει ἐνίοτε εἰς αὐτὰς πρόξενος ὄχι

μικρᾶς ἐνοχλήσεως. Ἴδου τί περὶ τούτου διηγεῖται ἱατρός τις διάσημος.

Πρὸ ὀλίγου καιροῦ, λέγει ὁ ἡμέτερος ἀσκληπιάρχης, ἐκλήθη ἐσπευσμένως νὰ ἐπισκεφθῶ νέαν καὶ ὠραῖαν γυναῖκα ὑποφέρουσαν ἀπὸ σφοδράτατον πονοκέφαλον. Μάτην προσεπάθουν νὰ προσδιορίσω τὴν αἰτίαν τοῦ κακοῦ, ὅτε αἴφνης μοὶ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα—καὶ τοῦ δὲν φθάνει ὁ νοῦς τοῦ ἱατροῦ ;—νὰ βυθίσω τοὺς δακτύλους μου ἐντὸς τῆς ὠραίας κόμης τῆς ἀσθενοῦς, ἐσκευασμένης εἰς κομποῦς οὐλοῦς βοστρύχους ἀπὸ τοῦ αὐχένος μέχρι τοῦ μετώπου.

Ἐπὸ τὴν μεταξὼδῃ κόμην τῆς ἀσθενοῦς ἡ χεὶρ μου ἠσθάνθη σκληρόν τι σῶμα· ἦτο μεγάλη καρφίς τῆς κόμης. Ἐξήγαγον αὐτὴν καὶ ἐξηκολούθησα τὰς ἐρεῖνας. Εἰς πᾶσαν νέαν ἀναζήτησιν ἡ χεὶρ μου ἐξῆγε καὶ νέαν καρφίδα. Ἐξηκοντάκις οἱ δάκτυλοί μου ἐξηρευνήσαν τὰ βάθη τοῦ τριχωτοῦ οἰκοδομημάτος τῆς κεφαλῆς, καὶ ἐξηκοντάκις ἀπεσύρθησαν συναποφέροντες τεμάχια σιδηροῦ σώματος.

Ὅταν ἡ ἐργασία αὕτη ἐτελείωσε καὶ ἡ βεβαιωμένη κόμη ἀνεπαύθη, ἀπηλλάγη δὲ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ φορτίου ἐκείνου ἡμίσειοι περίπου χιλιογράμμου, ἡ κεφαλαλγία ἔπαυσεν, ἡ δὲ ἀσθενὴς, ἂν καὶ στερηθεῖσα τοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς μεταλλικοῦ φόρτου, δὲν ἦτο ὀλιγώτερον ὠραία.

Καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς διηγήσεως ; Ἴδου αὐτό· Ῥίψατε μακρὰν, κυρίαί, ὄλην τὴν βαρεῖαν συσκευὴν, ἣτις βασανίζει τὴν κεφαλὴν σας. Ἀνυψώσατε ελαφρῶς τὸ ρυσικὸν κόσμημα τοῦ προσώπου σας, κτενίσατε τὴν κόμην σας πρῶτ' καὶ ἔσπερας διὰ κτενίου μαλακοῦ, βουρτζίσατε αὐτὴν ελαφρῶς, συστρέψατε τὴν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ διαπλέκετε αὐτὴν, μὴ τὴν συμπίεξετε οὐδέποτε.

Τὸ δέρμα τὸ ὑπὸ τῆς κόμης καλυπτόμενον ἐκκρίνει ὑγρὸν τι, ὅπερ ἐπαρκεῖ νὰ δώσῃ εἰς τὴν κόμην τὴν ἀναγκαίαν μαλακότητα. Μόνον δ' ἐν περιπτώσει ἀνεπαρκείας τοῦ ὑγροῦ τούτου δύναται τις νὰ ἀλείφῃ ἐνίοτε τὴν κόμην δι' ὑγροῦ ξένου, τὸ δὲ μόνον κατάλληλον πρὸς τοῦτο εἶνε τὸ πρόσφατον καθαρὸν ἔλαιον ἢ ἀλοιφὴ καθαρὰ ἐκ μυελοῦ ἐξ ὀστέων βοῦς. Τὸ καλλίτερον ὅμως εἶνε ἀντὶ νὰ ἐπιθέτῃ τις τοιαύτας οὐσίας ἐπὶ τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς, νὰ φροντίζῃ νὰ ἀφαιρῇ τὰς ἐπ' αὐτοῦ ὑπαρχούσας ἐνίοτε ξένας οὐσίας, εἴτε ἐξ αὐτοῦ γεννωμένους εἴτε ἐξ ὧθεν προερχομένους. Ἀνάγκη πρὸ πάντων νὰ ἀπαλλάττῃ αὐτὴν τῶν ἐπιδερμικῶν λεπιδίων (πιτυρίδας), ἣτις προσκολλᾶται εἰς τὴν ῥίζαν τῶν τριχῶν, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἀκαθαρσιῶν, αἵτινες συσσωρεύονται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πλέον ἢ ἐπὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος. Μία ψῆκτρα, ἔν κτένιον καὶ τεμάχιον σάπωνος θὰ ἦσαν ἐπαρκῆ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας ταύτης.